LABDARÚGÁS

ÁRA: 4 FORINT. 1976. NOVEMBER XXII. ÉVF. 11. SZ.

Rangadók „nagymestere” a Ferencváros

RIPORTUNK A 7—9. OLDALON

NYILASI SÉRÜLÉSE

A Ferencváros—Dynamo Dresden mérkőzésen Nyilasi a drezdaiak kapujára fejelt. Az egy ütemmel később felugró és fejelő Schmuck nem a labdát, hanem Nyilasi bal oldali homlokcsontját találta el. Utána mindketten a földre estek (felső kép). Takács József, az FTC gyúrója és a játékvezető pár pillanatig tanácstalanul várja az orvost (alsó kép). Jobb oldali kép: Rab fejel Kelemen „segítségével". Jobbra két drezdai: Riedel és K. Müller

MTI Foto,
Kovács Gyula felv.

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgó Szövetség lapja. Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: **Tabák Endre.** Szerkesztőség: 1061 Budapest VI., Népköztársaság útja 47. Telefon: 425-103.

Kiadja: Ifjúsági Lapkiadó Vállalat.

Felelős kiadó: **Dr. Petrus György** igazgató. Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.). Közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI MNB 215—96—162 pénzforgalmi jelzőszámra. **Egyes szám ára: 4 forint. Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint, egy évre 48 forint**

INDEX: 25 501

Megjelenik minden hónap 20-a táján

76.5680 Egyetemi Nyomda, Budapest

Felelős vezető: **Sümeghi Zoltán** igazgató

NAPIRENDEN...

A Bajnokcsapatok Európa Kupájáért folyó óriási és érdekfeszítő küzdelem második fordulójában Európa újabb 8 bajnokcsapata, köztük a Ferencváros is kiesett. Az FTC—Dynamo Dresden találkozók 4 pontján a két baráti ország bajnoka testvériesen megosztozott. De — mint ismeretes — az Üllői úton október 20-án a zöld-fehérek csupán 1-0-ra győztek. Ez az előny kevésnek bizonyult, mert a drezdai visszavágón az NDK bajnoka 4-0 arányban diadalmaskodott. Így azután a német fekete-sárgák kerültek a legjobb 8 közé. S most ők várhatják, melyik ország bajnoka lesz majd tavasszal az újabb ellenfél.

Ilyenkor, hetek múltán, amikor már kezd halványulni az ilyen nagy jelentőségű esemény is, tulajdonképpen nem szokásos felmelegíteni a történteket. Már csak azért sem, mert hiszen a mérkőzést követő órákban, napokban a sajtó tövirőlhegyire megtárgyalta, valósággal ízeire bontotta a két találkozó minden lényeges mozzanatát, s megfelelő következtetésekre jutott. Újat talán nem is igen lehet ezekhez hozzátenni. Akkor hát miért tartjuk még ma is napirenden?

Azért, mert a magyar labdarúgás mai helyzete szükségessé teszi azt, hogy az ilyen és hasonló jelentőségű mérkőzések néhány jelenségének vizsgálatával állandóan foglalkozzunk. Mi most azokat az időket éljük, amikor a sportág felfejlesztésének útján már magunk mögött hagytunk néhány tértölelő lépést. Olyan lépésekre gondolunk, amiket annak érdekében tettünk meg, hogy növekedjenek labdarúgóink fizikai képességei, fokozódjék erőnlétük, kerüljenek közelebb állóképesség és gyorsaság tekintetében is a nemzetközi szinthez. Az elmúlt hónapok során mi is, mások is megállapították a látottakból — egyaránt gondolunk a bajnoki és a válogatott mérkőzésekre —, hogy ezen a téren van fejlődés. Több az erő, jobb az állóképesség, felgyorsult a játék — az előző évek teljesítményeihez képest. Ez pedig komoly eredmény. Érdemes, nagyon érdemes volt a vezetésnek megfogalmaznia, kidolgoznia a teendők láncolatát, érdemes volt a szakembereknek és játékosoknak fáradozniuk a kitűzött célok elérése érdekében.

Nos, ez a két BEK-mérkőzés — visszaemlékezve a budapesti második és a drezdai ugyancsak második félidőre — arra kell figyelmeztessen mindannyiunkat, hogy ami a hazai bajnoki mérkőzésekre elég, az még kevés azokra a találkozókra, amelyeken az európai élvonalba tartozó csapatok az ellenfelek. Ez a két mérkőzés mindenkit meg kell győzzön arról, hogy — bár összehasonlíthatatlanul előbbre tartunk! — a munkát fokozni kell az egész vonalon.

Az MLSZ vezetése sokat tett azért, hogy előrelépjünk a korszerű támadójátékban. A magyar labdarúgás első vonalában már komoly eredményei vannak abban, hogy a szakosztályok szakvezetői, játékosai megértik ennek szükségességét. Tucatjával hivatkozhatunk olyan bajnoki mérkőzésekre, amelyeken nagyon sok örömet szereztek csapataink, eredményes játékukkal. Arra is van példa, hogy néhány fontos nemzetközi találkozón — Bécsben az osztrák válogatott ellen, aztán Tbilisziben az MTK VM — is siker koronázta ezt a törekvést. Ám a magyar bajnokcsapatnak ez a két BEK-mérkőzése világosan megmutatta, hogy a támadójátékunk kibontakoztatásának az útján még nem jutottunk túlságosan messzire. Ehhez a technikánk további csiszolására, a taktikai felkészültségnek dúsabb tárházára, jóval nagyobb önbizalomra van szükség.

Szükség van továbbá arra is — s ezt megint csak e két mérkőzés fényében láthatjuk igazán világosan —, hogy a magyar játékosok tudatosan készüljenek fel a határozottabb, keményebb játékra, a testi erő eredményesebb kihasználására, a játék nagyobb lendületére és felgyorsítására. Mert keménységben és gyorsaságban nem tudtuk felvenni a versenyt az NDK labdarúgóival, pedig a nemzetközi porondon találkozni fogunk majd még náluk is keményebb és gyorsabb játékosokkal.

Mindezzel összefüggésben hadd elevenítsünk fel egy dolgot, ami a drezdai mérkőzés előestéjén történt. Az ott dolgozó magyar fiatalok — több százan voltak ott — meghívták az FTC játékosait egy kis beszélgetésre.

Az egyik feltette a kérdést:

— Milyen taktikát alkalmaz ezen a mérkőzésen az FTC a kitűnő Dynamo ellen?

Bálint László csapatkapitány — aki e találkozó folyamán teljes elismerést vívott ki talpraesett és megfontolt válaszaival — ezt felelte:

— A taktikai utasításokat csak holnap délelőtt, a mérkőzés előtti órákban kapjuk meg. Most tehát még nem tudom...

S máris elhangzott a kérdés folytatása:

— S ha majd megkapjátok az utasítást, be is tartjátok azt?

— Az attól függ, hogy rá tudjuk-e szorítani az akaratunkat a Dynamóra — válaszolta az FTC csapatkapitánya.

Ki akarná kétségbe vonni, hogy a zöld-fehérek nem tették meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy akaratukat érvényesítsék ezen a döntő jelentőségű meccsen? Mégsem sikerült! Nem sikerülhetett, mert a drezdai csapat gyorsabb, keményebb, lendületesebb, fizikailag erősebb volt, ezért is az ő játékfelfogásuk vált a mérkőzés döntő tényezőjévé, az ő akaratuk érvényesült. Ilyen körülmények között nem tudtak kibontakozni az FTC játékosai, pedig képességeiket senki nem vonhatja kétségbe. Itt most nem elemezzük, hogy mit jelentett a zöld-fehérek két válogatott játékosának kényszerű távolléte, hiszen két válogatottja a drezdai csapatnak sem játszott.

Ennek a két BEK-mérkőzésnek az a nagy tanulsága, hogy nem elég, ha önmagunkhoz képest fejlődünk — még ha ez a fejlődés nem is kisarányú!!! Még gyorsabban, még határozottabban kell haladni az úton, mert mások is mind többre törekednek. Mi csak akkor tudjuk utolérni a nemzetközi mezőnyt, ha gyorsabban fejlődünk, mint ők.

Drezdában még egy fontos dologra kellett felfigyelnünk. Ez ugyan nem a játéktéren történt, azonban erősen kihatott a játékra is.

A szurkolásról van szó.

Ez pedig nem a mérkőzésen, hanem jóval előbb, már a kora reggeli órákban megkezdődött Drezda utcáin. Szép számmal érkeztek Fradi-szurkolók autón és vonaton. Több százan.

Az utca az övéké volt. Oda is szólt nekik az FTC egyik hivatalos személyisége: „Gyerekek, vigyázzatok, be ne rekedjetek, a hangotokra a stadionban lesz szükség!"

A drezdai szurkolók nem kis részesei voltak a sikernek. Megállás nélkül hajtották fiaikat. Szépen, sportszerűen, hangosan és lelkesen. Csak taps volt. Csak lelkesítő, buzdító szavak hangzottak el, egyetlen megjegyzés miatt sem kellett szégyenkeznie a sportnak.

A lelátó a drezdai fiataloké volt. Ha az FTC nem kevésbé lelkes szurkolói, akik áldozatot, fáradtságot vállalva több mint 800 kilométerre is elkísérték kedvenc csapatukat, ugyancsak tanultak valamit a lelátón a szurkolás művészetéből, akkor bizony nem hiába utaztak olyan messzire. S ha valóban tanultak, akkor ennek az FTC, elsősorban pedig a magyar labdarúgás látja majd a hasznát.

Az osztrákok elleni válogatott. Balról jobbra: Kereki, Nyilasi, Pintér, Törőcsik, Nagy III, Ebedli, Tóth J., Pusztai, Magyar, Kovács L., Bálint

Zaklatott évek után az idén viszonylag nyugalom volt a válogatott csapat körül. *Baróti* Lajos munkáját nem zavarta semmi, meg tudta valósítani az erre az időre kitűzött feladatokat, még akkor is, ha itt-ott mutatkoztak zökkenők és hiányosságok. Kimondottan jó esztendőt zárnának legjobbjaink, ha nem jött volna közbe a legfontosabb mérkőzésen, az athéni világbajnoki selejtezőn a pontvesztés.

Jubileumi év - 75 százalékos eredmény

Az események középpontjában az MLSZ 75 éves jubileumának az ünnepségei álltak, köztük az 500-ik válogatott mérkőzéssel Ausztria, az örök ellenfél ellen. Egész Európa elismerését kiváltotta a XXIX. UEFA torna magyarországi megrendezése, s azzal, hogy válogatott együttesünk 1975. október 8-tól veretlen, a magyar labdarúgás megújhodásáról kezdenek cikkezni világszerte. Lassan tehát ismét az érdeklődés középpontjába kerül futballsportunk, amely valóban kievickélni látszik az eléggé mély hullámvölgyből, mindinkább feljebb kerül az európai ranglistán. Még nem ismeretes az idei nemzetközi statisztika, az viszont máris biztosra vehető, hogy a magyar együttes az alábbi mérlegével a tabella felsőbb régióiban foglal majd helyet:

10 mérkőzés, 5 győzelem, 5 döntetlen, 0 vereség, 14—6-os gólkülönbség, 15 pont. Ez 75 százalékos teljesítményt jelent.

Az MLSZ vezetői, a szakemberek tudják, hogy mérleg ide, mérleg oda, azért még közel sincs minden rendben, annak viszont mindnyájan nagyon örülnének, ha valóra válna *Kovács* Istvánnak, az Ajax Amsterdam és a francia válogatott volt nagyhírű szakvezetőjének jóslata, aki egy nemzetközi megbeszélésen kijelentette:

— *A magyar labdarúgásban rátaláltak a helyes útra, a magyar csapat lesz a következő VB nagy meglepetése.*

Ehhez talán azt fűzhetjük hozzá: legalább a selejtezőkön lennénk már túl...

Tóth J. 1975-ben volt először válogatott, Szolnokon, Svájc ellen, Moór Ede (hátul) szövetségi kapitánysága alatt

HELYTÁLLT

Az újoncok bizonyítanak

Baróti Lajos 1975-ben kezdte meg a világbajnoki csapat kialakítását, s akkor ugyancsak 10 mérkőzésen a 37 játékosból 12 volt az újonc. Milyen érdekes az idő múlása. Egy évvel ezelőtt még csak ígéretes tehetségnek számított *Kovács L., Pintér, Nyilasi, Rab* és *Magyar*, s ma már ők jelentik a gerincet, hozzájuk igyekezett megtalálni a szövetségi kapitány azokat, akikkel majd kialakulhat hosszabb távon is az ütőképes, komoly nemzetközi eredmények elérésére alkalmas magyar válogatott.

Az idei válogatott idényben *Baróti* 33 játékosnak adott lehetőséget képessége nemzetközi szinten való bizonyítására. Megint 11 újabb játékos került a keretbe, közülük a legtöbben a március 27-i nyitó mérkőzésen Argentína ellen mutatkoztak be. A kezdő csapatban *Gujdár, Paróczai, Ebedli* és *Weimper*, csereként *Csongrádi* lépett pályára. Ezután sorrendben *Majer Kovács I, Kerekes, Kereki, Izsó, Pásztor* és *Törőcsik* húzta fel magára a válogatott mezt. Ha átfutunk a névsoron, még bizakodóbban várhatjuk a jövőt, hiszen a békéscsabai labdarúgók, a Honvéd kapusa, a ferencvárosi középpályás, az újpesti középcsatár tovább csökkenthetik *Baróti* gondjait, s a többiek is igazolhatják még, hogy nem hiába figyeltek fel rájuk.

Bálint 810, Izsó 16 percet játszott

A tíz mérkőzést alapul véve *Bálint* László jelentette *Baróti* számára a legbiztosabb játékost. A ferencvárosi védő csak azért hiányzott 90 percet az együttesből, mert május 1-én MNK döntőn szerepelt a Ferencvárosban, így nem lehetett ott az egy nappal előbb külföldön játszó válogatottban. Egyébként hétszer viselte a 3-as, és kétszer a 6-os számú mezt — beállósként — a francia és a szovjet válogatott ellen. Vele szemben *Izsó* (Vasas) csak 16 percig volt válogatott a balszélen, a Szovjetunió ellen.

Az összeállításokat böngészve, még az alábbiak derülnek ki:

A kaput *Kovács* L. ötször, *Gujdár* négyszer, *Rothermel* egyszer védte. A látottakból ítélve a székesfehérvári és a kispesti „1"-es vetélkedője még 1977-ben is tart. Azonos életkorúak, — 25 évesek —, a pillanatnyi

forma dönthet közöttük. A fehérvári fiúnak jobb volt a hajrája.

A jobbhátvéd posztjának is megvan a maga kettőse: *Török* és *Nagy III*. Őket leginkább *Paróczai* veszélyeztetheti, ha csapatában is végleg kiköt ezen a helyen. Négy évvel fiatalabb Töröknél — 1955-ös születésű — öttel Nagy III-nál, s ami még mellette szól: kitűnően mutatkozott be az év eleji közép-délamerikai túrán, az argentínok ellen is jól megállta a helyét. Senkitől és semmilyen feladattól nem fél. Ezt jól mutatja, hogy Békéscsabán hétről-hétre azon a poszton remekel, ahova edzője éppen valamilyen taktikai húzásból állítja.

Középhátvédben a 29. évébe forduló *Bálint* mögött már szorosan ott van a 22 éves, remek alakú *Kerekes* Attila. Amikor kellett — a svájciak, a franciák és a szovjetek ellen — *Bálint* méltó helyettesének bizonyult, Lausanneban pedig a csapat legjobbja volt.

Az év felfedezettje

A védősor közepén Bálint mellett a megingathatatlannak látszó Rabnak komoly vetélytársa támadt Kekapja a mezt, a csapat egysége, hatékonysága töretlen marad. A hatékonyságnál azonban egy pillanatig meg kell állni. A korszerűbb játékot ma *Kereki* nyújtja, hiszen csatárnak is dicsőségére váló lendülettel tudja rohamozni az ellenfél kapuját, a feje aranyat ér, de akkor sem jön zavarba, ha váratlan helyzetbe kerül az ellenfél kapuja előtt. Mint például Bécsben, ahol pompásan perdítette *Török* beadását *Koncilia* kapujába.

Balhátvédnek a görögök és az osztrákok ellen mutatott játékával az újpesti *Tóth* József került előtérbe. A hosszú ideig önbizalmát vesztett védő ismét magára talált. Rendeződtek a dolgok csapatában is — már korlátlanul élvezi vezetői bizalmát — megszokta a fővárosi életet, visszanyerte élet- és játékkedvét. *Kántor* védőmunkája erőteljesebb, *Tóth* viszont nagyobb hasznára van a csapatnak, ha a labda elkerül a kapunk elől. Versenyfutásukba még a honvédos *Lukács* is beleszólhat, ha teljesen felépül. Három mérkőzésen — a francia, a szovjet és az osztrák csapat ellen — nem keltett csalódást.

A középpálya jobboldalán *Nyilasi* Tibor, ha formában van, a csapat karmestere. Voltak gyengébb periódusai, de még így is csak hébe-hóba adta át helyét egy-egy félidőre *Nagy II*-nek — a franciák — és *Rab*nak,

Kerekes (balról) elfejeli a labdát Risi elől a lausannei 1:0-ás mérkőzésen

óta keresett hiába... Játszott a „9"-esben: *Weimper* (a robosztus), *Fazekas* (a technikás), *Kovács I.* (a lendületes), *Fekete* (az erőszakos), *Pász*-

a jubileumi évben a válogatott

rekiben, akit egyébként a szövetségi kapitány az év „felfedezettjének" tart. A beállós poszton tehát igen kellemesek a szövetségi kapitány gondjai, hiszen elmondhatja: ezen a helyen már megvalósult az elgondolása: két kitűnő képességű játékos áll rendelkezésére. Akármelyikük

Törőcsik András (Újpesti Dózsa), 1976 egyik felfedezettje

az osztrákok ellen. Ez utóbbi esetben betegsége miatt.

A sor közepe problematikus. *Ebedli* játszott legtöbbször ezen a helyen, de hogy még nincs minden rendben ennek a pozíciónak a betöltésénél, mutatja, hogy esetenként *Baróti* a feladat ellátásával bízta meg Csongrádit, Fazekast, Pintért, Tóth Andrást, Nagy II-t és Rabot. *Ebedli* játéka szeszélyes, ha szabadon, felszabadultan mozoghat, színes, élvezetes, amit csinál. Kötöttség esetében „leszürkül" de így sem képes a legelemibb védő feladatot megoldani. Ez pedig tétmérkőzésen — a Görögország elleni VB selejtező! — elfogadhatatlan!

Baloldalon *Pintér* a közepesnél nemigen játszott rosszabbul. Példamutató az akarása, lelkesedése, biztos csavarként illeszkedik a jól olajozott gépezetbe. De, ha ez a gépezet akadozik, akkor tudásából nem sokkal tud segíteni a „masina" járásán...

Az „Achilles sarok"

A támadó vonal megtalálása jelentette a legtöbb gondot Barótinak egész évben. Középcsatárt már évek

tor (a munkabíró) és *Törőcsik* (a higanymozgású). Mindegyikük bizonyított valamelyest, leginkább *Törőcsik*, bár még nagyon korai volna végleges véleményt adni a kétségtelenül nagyon tehetséges, de az Ebedlihez sok mindenben hasonló élet- és játékfelfogású — nem véletlen, hogy jó barátok — 21 éves fiúról.

A jobbszélen *Fazekas* — 805 percet játszott, (az NDK ellen 85 percet, az osztrákok elleni bécsi mérkőzésen pedig nem került a csapatba) —, a baloldalon *Magyar* játszott a legtöbbet, s nem véletlen, hogy egész évben ők kapták a legtöbb bírálatot. A 14 magyar gólból ugyanis az újpestiek 55-szörös válogatottja 3-at, a ferencvárosi balszélső pedig csak egyet szerzett. Csatárként volt még eredményes *Fekete* (kétszer) és *Váradi* (11-esből). Nem lesz könnyű megtalálnia a szövetségi kapitánynak a végleges megoldást, mivel a tavaszi VB-selejtezők nem jelenthetnek kísérletezési lehetőséget. Legfeljebb majd a téli szünetet lehet felhasználni erre, a tengerentúli portyát. Ott „izmosodhat" meg úgy ez a sor, hogy tavasszal válogatottunk bravúros szerepléssel szerezze majd meg a jogát a dél-amerikai együttessel való találkozóhoz, az 1978. évi, argentinai VB-döntőbe jutásért.

A magyar—szovjet mérkőzés után levonulnak a magyar játékosok. Balról jobbra: Török, Bálint, Rothermel, Nagy II
MTI Foto, Németh Ferenc felv.

Nyolc fejes-gól

Hányszor írt arról a sajtó, hogy a magyar labdarúgók nem tudnak fejelni, s bizony joggal, hiszen csak nagy ritkán lehetett látni fejjel értékesített beadást, szögletet vagy éppen szabadrúgást. Gyakorta emlegették a szurkolók a régi nagy fejelőket, Kocsist, Szilágyit meg Deákot, akik bizony nem hagyták kihasználatlanul a „légben" kínálkozó helyzeteket. Nos, ebben az évben etekintetben nagy volt a javulás, s a bizonyításra megint csak a statisztikai adatokhoz kell nyúlni. A magyar válogatott 14 góljának, több mint a fele, nyolc — fejesből született, mégpedig sorsdöntő helyzetekben. Jól sikerült fejesgóllal biztosította be *Fazekas* az argentinok elleni győzelmet (a 2:0-at);

Fekete fejesével nyert a magyar csapat a franciák ellen, s lett 1:1 a Szovjetunió ellenében; *Magyar* az osztrákok elleni budapesti 2:0-nál szerezte meg a vezetést; *Kereki* pompás „csúsztatása" a Karaiszkakisz-stadionban 1 VB-selejtező pontot ért, Bécsben pedig a 3:2-es vezetést jelentette; *Nyilasi* két bombafejesével már az első hét percben 2:0 volt az eredmény a Práterben, Ausztria ellen.

24 év az átlag-életkor

A generációcsere a labdarúgásban is bonyodalmakkal jár. Ha pillanatnyilag szétnézünk a nagyvilágban, de akárcsak Európában is, tapasztalhatjuk, hogy a nagy válogatott- vagy klubcsapatokat, ameddig csak lehetett „kijátszatták", s azután kezdtek már „váltásra" gondolni, amikor elmaradoztak az eredmények. Portugáliából, Olaszországból, az NSZK-ból és Hollandiából is vehetnénk a példát egyesületi és válogatott szinten egyaránt. Az eredményeknek csak bizonyos fokú csökkenésével talán Helmut Schön formálja a legjobban újabb világbajnoki csapatát, bár nagy előnyben van, hiszen a VB-cím védőjének nem kell selejtezőt játszania. Biztató ilyen szempontból a magyar válogatott alakulgatása is. Ha például az osztrákok ellen legutóbb szerepelt csapatot vesszük figyelembe, az átlagéletkor 24 év, a két cserejátékost, Törököt és Rabot is számolva.

Régen volt ilyen „jó korú" magyar csapat, hiszen a ma még legidősebbek közé számító Pusztai, Fazekas és Bálint is csak 32—31— és 30 éves lesz 1978-ra... Örvendetes, hogy egyre több huszonéves szerez helyet a csapatban, így nagyobb a lehetőségük a tapasztalatszerzésre, amelyre mindinkább szükség lesz az egyre élesedő világbajnoki selejtezőkben, s még inkább később. Jó érzés nézegetni legjobbjaink születési adatait. Azt, hogy Nyilasi, Magyar, Törőcsik, Rab, Kerekes, Pásztor, Fekete éppen csak átlépte a második „X"-et, Izsó, Csongrádi pedig alig hogy „beleért".

Nagynevű szakemberektől sokszor hangoztatott igazság: nincs öreg vagy fiatal játékos, csak jó vagy rossz labdarúgó van... Ez így igaz, de az még örvendetesebb, ha a fiatalabbak lesznek a legjobbak, hiszen a jövőt azért mégis csak ők jelentik.

Reméljük, így lesz ez a magyar labdarúgásban is.

Hoffer József

A berlini Magyarország—NDK 1:1-es mérkőzésről. Nyilasi (8) Jürgen Croy kapujára fejel. Nyilasi mellett Schade

MTI Foto, Petrovics László felv.

A székesfehérvári Csongrádi, az argentinok elleni mérkőzés egyik újonca

A bajnok bizonyított

Nem kis meglepetést okozott a futballrajongók berkeiben, hogy a legutóbbi labdarúgó Európa-bajnokság győzelmi pálmáját Csehszlovákia válogatottja hódította el. „A rang kötelez" — tartja egy francia eredetű mondás és a Jezek-legénység ennek szellemében készült az újabb nagy erőpróbára. A tét magától értetődik — megvédeni a büszke címet!

A sorsolás szeszélye úgy hozta, hogy két rendkívül veszélyes és kissé szeszélyes ellenféllel kerültek egy csoportba a csehszlovákok. Skócia és Wales már számos válogatott együttesnek tört borsot az orra alá. (Walesről a mieink is sokat tudnának mesélni.) A mérkőzések időpontjainak egyeztetése úgy sikerült, hogy a csoport mérkőzései a Csehszlovákia—Skócia találkozóval kezdődtek Prágában. Labdarúgó csemege a javából!

A felkészülés során az ellenfél várható játékstílusához hasonló edzőtársat kerestek északi szomszédaink és meg is találták a románok személyében. A sok éven át külföldön sikert sikerre halmozó és nemrégiben hazatért Kovács István vezette román válogatott jó partnernek is bizonyult. Bukarestben 1:1-re végződött a mérkőzés, majd a visszavágón 3:2-re győztek ugyan a csehszlovákok, de milyen körülmények között... Románia 1:0-ra és 2:1-re vezetett, majd amikor fordult a kocka és a hazaiak 3:2-re alakították az eredményt a javukra, az utolsó pillanatokban 11-est hibáztak a vendégek!

„Az előjelek lehetnének kedvezőbbek is — mondta Jezek kapitány a nagy találkozó előtt. — A fő kérdés, hogyan sikerül majd a skótok kezdeti gyors rohamait átvészelni és Viktor, Pivarnik, valamint Méder legmegfelelőbb helyettesét megtalálni." Az első félidő jogosnak mutatta Jezek aggodalmait. Formás és gólveszélyes támadások gördültek a csehszlovák kapu felé, de a döntő pillanatban hibázott a skót csatár vagy közbenyúlt egy hazai védő lába. Fordulás után azonban megváltozott a játék képe. Egy kapu előtti kavarodás után Rough messze kiöklözte a labdát, de a nagy lendülettel érkező Panenka a 16-osról a hálóba bombázott. Ez a 46. percben történt és két percre rá egy szabadrúgásból beívelt labdát Petrás látványos csukafejessel továbbított a kapuba. Ezután még három „ziccert" hagytak ki a hazai csatárok!

A mérkőzés krónikájához tartozik még, hogy a 22 játékos egyharmada, tehát heten kaptak „színes cédulát"! Az olasz Michelotti kiállította Ondrust, illetve Gemmilt és négy skótot, valamint egy csehszlovák játékosnak mutatta fel a sárga lapot. A szikrázó meccs után Jezek elégedetten nyilatkozott, de Willie Ormond sem volt túl szomorú: „A visszavágón már játszhat az eltiltott Bremner és több társa, ami a mi javunkra billenti a mérleg nyelvét. A 7. csoport élén Skócia fog végezni!" Ehhez azonban nyilván a csehszlovákoknak és a walesieknek is lesz némi szavuk.

RANGADÓK „NAGYMESTERE" A FERENCVÁROS

Augusztus 25: Ferencváros — Bp. Honvéd 2:0 (1:0). Vezette: Palotai. Góllövő: Pusztai, Nyilasi. Lakat Károly dr.: „Javuló küzdőszellemünk is kevés volt a minden csapatrészében jobb FTC ellen."

Szeptember 1: Ferencváros — MTK—VM 4:1 (1:1). Vezette: Petri. Góllövő: Nyilasi (2), Magyar, Szabó, illetve Kunszt. Keszthelyi Mihály: „A második félidőbeli játékunkkal (rossz játékunkkal — a szerk.) hozzásegítettük az amúgy is jól játszó Ferencvárost a nagyarányú győzelemhez."

Szeptember 4: Ferencváros — Vasas 3:2 (1:0). Vezette: Müncz. Góllövő: Komjáti (öngól), Szabó, Ebedli, illetve Váradi, Kovács. Illovszky Rudolf: „Színvonalas mérkőzésen vesztettünk."

Szeptember 18: Ferencváros — Csepel 5:0 (3:0). Vezette: Somlai. Góllövő: Nyilasi (2), Pusztai, Szabó, Bálint. Kóczián Antal: „A Ferencváros csapata most nagyon együtt van. Gratulálok a győzelmükhöz!"

Október 2: Ferencváros — Újpesti Dózsa 3:0 (3:0). Vezette: Petri. Góllövő: Pusztai (2), Nyilasi. Várhidi Pál: „Most a Ferencvárosnak jött ki a lépés..."

Összefoglaló a zöld-fehérek Népstadionban lejátszott öt rangadójáról: Ferencváros — „Főváros" 17:3

A mérkőzésekre több, mint 230 ezer jegyet adtak el!

Ha egy csapat győz a rangadón, az már önmagában is nagy dolog. Ha ezt kétszer egymásután megteszi, hát le a kalappal! Aztán, ha harmadszor, negyedszer, sőt: ötödször sem szakad meg a sorozat, s ráadásul az egész öt hetet vesz igénybe, bizony már nehéz

megfelelő elismerő jelzőt

találni...

Akkor hát a Fradi „minősítés" nélkül marad? Joggal elégedetlenkednének a játékosok, vezetőik és a szurkolók is!

A megoldásban egy ízig-vérig FTC-szurkoló, *Maráczi Ernő*, a zöld-fehérek sakkozója, gödöllői iskolaigazgató segített, aki a saját sportágának szakkifejezései között találta meg a szép és kifejező dicséretet. Neki köszönhetően lett a Ferencváros a „Rangadók Nagymestere".

Az elnevezés a játékosoknak és mesterüknek, *Dalnoki* Jenőnek is tetszett. Valamennyien még ma is szívesen elevenítik fel a Népstadion nagy csatáinak szép és izgalmas emlékeit.

— *Bennem a legjobban az utolsó kép maradt meg* — mondja Dalnoki, aki újabban zömök kis pipából eregeti a füstöt, és egyre ritkábban gyújt cigarettára. (Bizonyára ennek is megvan a maga oka, mint mindennek, ami a rendszerető ember körül történik...) — *Magam előtt látom a fiúkat, amint az Újpest elleni mérkőzés után odafutnak a „béketér" elé, s egymás kezét fogva azt próbálják megértetni, hogy együtt a csapat, s egyek a szurkolókkal. Mitagadás, a „gyerekek"* (ahogy Dalnoki a zöld-fehér színek ifjú rajongóit nevezi) *sokat tettek, s tehetnek még értük.*

A beszélgetés helyszíne az öltöző. Furcsa helyiség. Az edzés előtt a rend, a tisztaság mintaképe, a gyakorlás után sárfoltoktól tarkított csatatér. A kép naponta változik, „láthatatlan", ismeretlen szereplők újra és

újra rendet teremtenek,

tiszta szereléseket készítenek elő, majd kezdődik minden elölről. Mindetről csupán azért esett szó, mert a „Fradi-riport" napján zuhogott az eső, s a játékosok a stoplis cipőkkel egy talicskára való sarat hoztak magukkal az öltözőbe. Ezt látva önkéntelenül is felmerült bennem: gondolnak-e vajon a labdarúgók néha arra is, hogy tulajdonképpen csak a labdarúgással kell törődniük, minden másról, ami a feltételekkel kapcsolatos — mások gondoskodnak.

A játékosok végeztek a tisztálkodással és az öltözködéssel, útjukra indulnak, csak a négy interjúalany marad: *Hajdú, Vépi, Nyilasi és Szabó. (És Dalnoki...)* A kapus, egy védő, a középpálya képviselője és egy csatár. A rangadók felelevenítését hálás témának tartják, az első kérdés, illetve kérés mégis meglepetést okoz:

— Összeállítanák-e a rangadókon szerepelt ellenfelekből Budapest válogatottját, természetesen a ferencvárosiak nélkül?

Nyilasi viszi a prímet, ő „dobja be" a neveket, a többiek inkább csak helyeselnek.

— *A kapus Gujdár, a hátvédsor talán úgy lenne jó, hogy Török, Kocsis István, Sarlós, Tóth József. Jobb oldali középpályásom nincs, de a Pintér, Zombori, Borsó hármas talán így is megfelel, a csatársorban pedig Ozsváth, Törőcsik és Váradi kaphat helyet. Persze csak a Népstadionban nyújtott teljesítmények alapján.*

A Ferencváros—Vasas (3:2) rangadóról. Kovács István elhúz Vépi mellett

Az őszi rangadók sorozatából... Ferencváros—Vasas 3:2. Magyar beadott és Ebedli előrevetődve a hálóba fejelt

— A nehezén túl vagyunk, akkor egy könnyebb kérdés: melyik mérkőzésen volt a legjobb a Ferencváros?

— *Az Újpest ellen* — vágják rá szinte egyszerre, s ezen nem is lehet csodálkozni: a régi vetélytárs elleni győzelem, különösen az emlékezetes 3:8 után, mámoros örömöt okozott a játékosoknak.

— *Dalnoki mesterünk a mérkőzés előtt*

úgy feltüzelt bennünket,

hogy egyszerűen elképzelhetetlennek tartottuk a vereséget, de még a pontosztozkodást is. Nem mondom, jól jött a két gyors gól, de az az érzésem, hogy azon az estén mindenképpen mi voltunk a jobbak.

A zöld-fehérek a negyedik percben már 2:0-ra vezettek. Ilyenformán ennek a találkozónak nem volt a Ferencváros szempontjából fordulópontja. Nem így a többi rangadón.

— *A legnehezebb dolgunk kétségtelenül a Vasas ellen volt* — teszi le a voksot *Szabó Ferenc* —, *még ha 3:0-ra is vezettünk. Talán éppen ez volt a baj... Kiengedtünk, 3:2 lett, s az utolsó öt percben a Vasasnak még volt egy nagy helyzete. Tulajdonképpen az MTK-VM ellen sem játszottunk valami sima mérkőzést, elvégre az első félidő utolsó percéig ők vezettek, s Magyar Pista csak másodpercekkel a szünet előtt egyenlített. Ha ez nem sikerül, még bajba is kerülhettünk volna...*

Vépinek nem ez a véleménye:

— *Minden mérkőzés rangadó volt, ezért egyiket se vettük félvállról. Ami engem illet*

végig biztos voltam

a százszázalékos sikerben.

Vépi már akkor is az FTC első csapatának tagja volt, amikor az együttes — a pályaátépítés alatt — a Népstadionban játszotta „hazai" mérkőzéseit.

— *Óriási dolog a telt ház, de még 40—50 ezer néző előtt is játszani, s mi nagy megtiszteltetésnek vettük, hogy mindig a „főműsorba" kerültünk, azaz a második mérkőzésen szerepeltünk.*

— *Azért mi jobban szeretjük az Üllői utat* — szólal meg a háttérből Dalnoki Jenő —, s még hozzátesz egy Tompa-idézetet: „Más berekben másképp szól az ének..."

A játékosok hátrafordulnak, s a pillanatnyi csendet kihasználva, az edző máris benyom egy „tüskét":

— *Persze ami titeket illet, minden pályán tudtok jól is, meg csapnivalóan rosszul is játszani!*

Méla csönd, grimaszok, aztán *Hajdú* töri meg a csendet:

— *Számomra óriási élmény volt az öt mérkőzés, elsősorban a győzelmeknek köszönhetően, de azért is, mert csak három gólt kaptam. „Emtékás" koromban nem sokszor jutottam el a Népstadionba, így aztán elég*

nehezen szoktam meg

az erős fényt, a nagy méreteket, de aztán a végén egész jól belejöttem. Úgy érzem, egyetlen találkozón sem kellett megváltanom a világot egyik csapat sem foglalkoztatott kiemelkedően sokat, legfeljebb a mérkőzések előtti készülődés hangulatában tehetek különbséget. Az Ú-Dózsa ellen például kifejezetten izgatott voltam az öltözőben, s még 2:0-ás vezetésünk után sem higgadtam le. Úgy emlékszem, akkor jöttem teljesen egyenesbe, amikor nem kis szerencsével góltól mentettem meg a kapunkat. Elcsúsztam a tizenhatos vonalnál, s mire felpattantam, már Fekete előtt volt a labda. Rohantam, ahogy csak a lábam bírta, aztán repültem, s Fekete — két méterről — éppen engem talált el.

— A Vasas ellen nem ment ilyen jól...

— *Nem bizony, de azt hiszem, kevesen tudják pontosan, hogy Váradi Bélának mekkora lövései vannak. Ha jól eltalálja a labdát, tanácsos az öklözést választani, mert különben beviszi a kapust a hálóba a lövés.*

MTI Foto, Kovács Gyula felv.

Pusztai (a képen nem látszik) a zöld-fehérek második gólját lövi Rothermel hálójába (felső kép). — Pusztai, miután belőtte a harmadik gólt, ujjongva emeli magasba a karját. Középen, hátrább Nyilasi örvendezik. Baloldalt Szigethi, jobbra Sarlós

A levegőben Bálint, a földön Martos és Hajdú védi a ferencvárosi kaput a Dinamo Dresden elleni mérkőzésen
(MTI Foto, Petrovits László felv.)

— Elképzelhető, hogy hasonló sorozatra tavasszal is képes lesz a csapat?

— *Miért ne?* — vágja rá a legmagabiztosabbnak tűnő Vépi.

— *Ha úgy lesz, senki se veheti el tőlünk az újabb bajnokságot* — így *Hajdú.*

— *Ha 72 ezer nézőből legalább hatvan megint minket biztat, akkor semmi sem lehetetlen* — teszi hozzá *Nyilasi.*

— *Dalnoki mester majd azokat a győzelmeket is kihajtja belőlünk* — mondja *Szabó,* s az edzőre sandít.

— *Ne féljetek, sikerülni fog* — mondja ki a végszót *Dalnoki* Jenő.

Szalay Péter

Rangadók riportere:
Novotny Zoltán

Ezúttal nem a Népstadionban, hanem az Üllői úti pályán vonul le győztesen a Ferencváros

MEGTANULUNK FEJELNI?

Tulajdonképpen az újpesti *Fekete* Laci nyitotta meg azt a korszakot, amelynek kezdete egy évre nyúlik vissza. A mokány kis csatár volt az, akinek sorozatos fejesgóljaira külföldön is felfigyeltek. Nem csoda, hiszen ezek a fejesgólok jelentősen közrejátszottak abban, hogy utánpótlás válogatottunk bejutott az Európa-bajnokság döntőjébe. És miközben *Fekete* az Újpesti Dózsában is egyre többször a hálóba talált, jelentkezett egy nagy versenytárs: a szombathelyi *Kereki*, akinek a fejelésével győztünk Svájc ellen, kiegyenlítettünk Athénban. Aztán jött *Nyilasi*, aki a Práterban két gólt fejelt!

És, hogy a nemzetközi porondon maradjunk, Tbiliszben az MTK-VM úgy győzött bravúrosan, hogy a labda kétszer *Takács*, egyszer pedig *Siklósi* homlokáról vágódott a hálóba. És a Ferencváros is úgy nyert az Üllői úton a Dynamo Dresden ellen, hogy *Onhausz* fejjel küldte a labdát a kapuba. A Vasas egy időben góljainak többségét *Kovács*, *Gass* és *Izsó* fejeseiből érte el. A Perint partján pedig a *Kereki*-féle góloknak híre ment. *Siklósi* már nem egy gólt fejelt az MTK-VM-ben, a kék-fehérek *Kovács* Béla fejesével győzték le a Kaposvári Rákóczit.

Szóval, mindnyájunk örömére alaposan gyarapodott a fejesből született gólok száma. És ez azért is örvendetes, mert sokszor megállapítottuk, hogy a magyar játékosok fejelésben elmaradnak a külföldiektől. Elsősorban az angolok, a németek, a szovjetek járnak előttünk. Nos, most úgy tűnik, hogy a nyomukba szegődtünk, s ha így megy tovább, utolérjük őket.

A sok fejesgól persze nem véletlen, hanem a rendszeres, sokrétű, alapos gyakorlás következménye. Manapság már alig látni olyan edzéseket, amelyeknek egy részében tudatos módon ne gyakorolnák a játékosok a labdának fejjel való megjátszását, mégpedig mozgásban, ellenféllel szemben, zavaró körülmények között.

Keszthelyi: „Napi feladat..."

A Hungária körútra éppen egy olyan edzésre toppantunk be, amikor a játékosok az edzés főrészében különböző szárnytámadások után kapura fejeltek. Legalábbis a csatárok, s a labdára érkező középpályások ezt próbálták, a védők viszont arra törekedtek, hogy a kapu elé érkező labdákat kifejeljék. Sokszor bizony többen a földre huppantak. *Keszthelyi* edző azonban újabb fejesekre, kemény ütközésekre, légi párharcra ösztökélte őket. Amikor beszélgettünk, az MTK-VM vezetőedzője elmondta, hogy a fejelés oktatása náluk napi feladat, s egy héten kétszer az edzés főrészében huzamosabb ideig gyakorolják az egyes sémákat.

— *Nem véletlen, hogy Kiss Tibi mesterien érti, miként kell jobb oldalról kapu elé nyesni a labdát, s az sem: ezekre a beadásokra milyen nagyszerű tempóban érkezik Takács, Siklósi vagy éppen Borsó. Hét közben színesebb, sokrétűbb a fejesek gyakorlása, míg a mérkőzés előtti utolsó edzésen inkább azokat a kombinációkat végezzük el, amelyeknek az előzménye szögletrúgás, szabadrúgás, a felállt védelem elleni játék. Megkövetelem a játékosoktól, hogy közben keményen ütközzenek, ne féljenek fejelni. A párharcokat persze nem nagyon kedvelik, inkább a játékosabb megoldások felé hajlanak. Nagyon szeretik, lelkesen végzik azokat a játékokat, amikor csak fejjel szabad a labdához érni, vagy azt a kétkapuzást, amikor kimondjuk: egy fejesgól — hármat ér. Én annak idején, játékos koromban is nagyon kedveltem a fejeseket, mert meggyőződtem arról: fejjel könnyebb kapuba találni, mint lábbal. Amikor Csepelen az ifjúsági csapatban Egresi játszott mellettem jobbszélsőt, egy bajnokságban tizennyolc gólt fejeltem. Persze a játékosaimat is erre ösztökélem. Akinek egy kis adottsága van, az gyorsabban halad: a ruganyosság, a bátorság, a találékonyság sokat segít. De a mozgás technikai elemei sok gyakorlással elsajátíthatók.*

Keszthelyi megemlítette azt is, hogy a jó adottságokkal rendelkező *Tulipán* a sok gyakorlás hatására fejelésben is fejlődött, nem beszélve Takácsról és Siklósiról. Érdekes, hogy *Siklósi* is, *Takács* is kifejezetten szeret fejelni. Takács kiemelte: „*Nagyon fontos az, hogy jó ütemben érjük el a labdát, s ne féljünk a közelharctól, a védőkkel való ütközéstől.*"

Bozsik: „A fejest elő kell készíteni"

Bozsik József hétről hétre ott ül a lelátón. Amikor a fejesgólokról beszéltünk, érdekes szakmai részletet említett:

— *Aki a hálóba juttatja a labdát, azt rendszerint ünneplik, de aki előkészítette, arról gyakran megfeledkeznek. Pedig sokszor a pontos beadások is elismerést érdemelnének. Ha Nyilasi gólt fejel, akkor annak sokszor Pusztai vagy Ebedli is részese. Az edzéseken az előkészítő elemeket is gyakorolni kell. Emlékeznek még szegény Babolcsay Gyuri, vagy Budai Laci lágy ívű, rendkívül pontos beadásaira? Nos, remekül értették a dolgukat. Igaz, azóta sokat változott a játék, a magas ívű, lassan érkező beadásokat már jobban hárítják a védők, mint régebben, hiszen tömörebb a védekezés, többen vannak a 16-oson belül, kevés a hely, az idő a fejeshez. Most gyakoribbak a belőtt labdák, a berobbanás, a bevetődés. Több bátorságot, elszántságot, vállalkozó kedvet igényel a játék.*

— *Megfigyeltem, hogy jobb oldalról sokkal több használható labda érkezik a kapu elé. Ezek egy részét a partvonal mellől ívelik be, kisebbik részét pedig a középpályáról, de úgyszólván mindig csak jobbról. Ennek az az egyik magyarázata, hogy kevés a ballábas játékos, s aki nem rúg jól ballal, az nem szívesen vállalkozik tértölelő átadásokra. Még az Újpesti Dózsa támadásvezetéseiben lehet leginkább fellelni a bal oldalról való előkészítést. Tóth András például remekül ért ahhoz, hogy miként kell a berobbanó, fejelő csatárok elé nyesni, csavarni a labdát, de ügyesen alkalmaz súlypontáthelyezéseket is a pálya közepéről a jobbösszekötő posztjára. Nem véletlen, hogy ezekből az átadásokból Fekete, vagy régebben Dunai Anti oly sok gólt fejelt. A mostaniak közül Sarlós fejesei is veszélyt jelentenek.*

Bozsiknak is az a véleménye, hogy fejelésben fejlődés tapasztalható.

Vadas: „Tudatosabb a gyakorlás!"

Vadas Miklós, az ellenőrzési csoport vezetője azt vallja, hogy a fejelésben való jártasságot segítik a követelményrendszer módosításai is. Az ET például májusban úgy rendelkezett: a 4×5 perces iramjátékból 2×5 percet úgy kell végrehajtani, hogy közben a játékosok gyakorolják a helycserés támadásvezetést, a szélről érkező labdák kapura fejelését.

— *Tapasztalatom szerint az edzők többsége ügyesen variálja az egyes gyakorlatokat. Komplex módon fejlesztik a különböző képességeket, s ezt összekapcsolják technikai gyakorlatokkal. Az emberfogást például fejeléssel. És ez nagyon hasznos dolog, mert a párban harcoló, futkározó játékosok valóban életszerűen viaskodnak a labda megszerzéséért. És örömmel látom azt is, hogy nagyobb a lendület, az intenzitás, tudatosabb a gyakorlás. A szabadrúgásoknál, a szögleteknél megpróbálkoznak bizonyos sablonok begyakorlásával, amelyeket a játékosok szinte ösztönösen végrehajtanak. Láttam olyan figurákat is, amikor a beívelésre, vagy a belőtt labdára egyszerre hárman is ráfutottak, mégpedig úgy, hogy közben ügyes, gyors helycserével két játékos a sarkok felé rohant, egy pedig középen várt fejelési lehetőségre. Így akárhová érkezett a labda — jó helyre ment. Ugyanez a gyakorlat persze felállt védelem ellen már nehezebben ment, ami nem is csodálható. De a sok gyakorlás végül is eredményre vezet. Ezt számos példa igazolja.*

A Vasast említette, mint olyan csapatot, amely az edzésgyakorlatokból a bajnoki mérkőzéseken is profitál.

Jávor bírál

Jávor Pál, egykor híres volt remek fejesgóljairól, s mesteredzőként is gazdag tapasztalatokat szerzett. Mint a szövetség ellenőre most is rendszeresen kijár az edzésekre, nem hiányzik a bajnoki mérkőzésekről sem. Érdekes a véleménye, annál is inkább, mert bírál. Íme:

— *Nem elég életszerűek, mérkőzésszerűek a fejelés gyakorlásai. A védőket alig lehet rábírni arra, hogy valóban igyekezzenek megakadályozni a fejes végrehajtását. Ímmel-ámmal végzik azt amit kell, sokszor szinte félrehúzódnak, ahelyett, hogy útját állnák a fejelőnek. Teljes erőbedobás nélkül pedig mit sem ér az egész!...*

— *Aztán a fejelésnek megvannak a nagyon fontos rávezető gyakorlatai is. Ezt is elhanyagolják, miként a gyakoribb ruganyosság fejlesztést is, hiszen ez olyan fizikai képesség, amely a fejelésnél elengedhetetlenül szükséges. Aki nem tud rendesen elrugaszkodni, felmenni a levegőbe, annak ez nagy hátrányt jelent.*

— *Megfigyeltem, hogy miként elég sok az egylábas játékos, úgy sok az olyan labdarúgó, főleg csatár, aki csak vagy jobb, vagy bal homlokéllel tud fejelni. Ha jobbról jön a labda, a homlok bal oldalával erővel is kapura tudja küldeni a labdát, de ha a másik oldalról érkezik, homlokának jobb oldalával már bajban van.*

— *Mostanában nagyon elterjedt a szögletrúgásoknak az a módja, hogy kapu elé csavarják a labdát úgy, hogy az a kapu felé kanyarodik. Támadófejesek szempontjából hasznosabbnak tartom azt a megoldást, amikor a labda kifelé kanyarodik, tehát a csatárok felé, el a védőktől.*

— *És többet kellene gyakorolni a belőtt labdák kapura fejelését, mégpedig védőktől szorongatott helyzetben. A mai gyors játékban ez hatásosabb támadási forma, mint az ívelt labda.*

Papírt, ceruzát vett elő, s rajzzal is bizonyította, hogy a játékosok a kapu elé ívelt labdák esetében nem használják ki a lendületüket, mert sokszor helyből ugranak fel, s nem futtából érkeznek.

A kritikus *Jávor* Pál is megállapította, hogy fejelésben léptünk egyet. De azt is: ez még nem elég!

És ezzel egyetértenek azok is, akik örömmel tapsolnak a fejesgóloknak.

Németh Gyula

Gass fejese nyomán a győri kapu bal felső sarkába hull a labda
(MTI Foto, Petrovits László felv.)

Kerekes

Csabai portrék

A bajnokság egyik legnagyobb meglepetését eddig kétségkívül a Békéscsabai Előre Spartacus együttese szolgáltatta. Az idény elején rendkívül szorgalmasan gyűjtögette a pontokat, idegenben is értékes döntetleneket harcolt ki. Később — egyetlen hazai vereség után — a saját otthonában már nem talált legyőzőre.

Nemrégen Békéscsabán jártunk s több játékossal elbeszélgettünk. A velük és edzőjükkel, Mészöly Kálmánnal folytatott csevegések alapján e hasábokon bemutatjuk az Olvasónak a csabaiak néhány labdarúgóját.

Zsömbörgi

Attila és a rántott csirke

Kerekes Attilát mindenki ismeri egész Békés megyében. Sőt, lévén az NB I egyik legkiválóbb védőjátékosa az egész országban. A háromszoros válogatottsága után is olyan szerény fiatalember maradt, mint amikor még a Békéscsabai Építőkben kergette a labdát. Erényei közé tartozik, hogy remekül fejel, kitűnően helyezkedik és — jobb lábbal — kiváló a rúgókészsége. Nagyszerű testi felépítésű játékos. Saját véleménye szerint a gyors fordulásoknál még javulnia kellene, no meg nem ártana, ha a bal lábát nehéz helyzetekben is jobban tudná használni. Kedveli a mutatós becsúszásokat, a látványos ollózást s ez addig nem is baj, amíg szükségből csinálja. Az edzőjével tartott, baráti hangú beszélgetések nyomán napjainkban már valóban csak végső megoldásként használja ezeket a szerelési, felszabadítási módokat, amelyek nélkül jószerével egyetlen védő sem élhet meg az első osztályban. Kicsit elszontyolodott annakidején, amikor három jó játéka ellenére elfeledkeztek róla a válogatásnál. Annál boldogabb most, hogy ismét szóba került. Legszebb külföldi útja a kuwaiti „kirándulás", legszebb emléke az első válogatottság tavasszal Lausanne-ban és az ehhez kapcsolódó győzelem a svájciak fölött.

Paróczai

Kedvenc szórakozása a billiárdozás, kedvenc étele a rántott csirke. Uborkasalátával vagy kompóttal.

A csapat Benjáminja

Ténylegesen ugyan Cseperegi egy évvel fiatalabb Zsömbörgi Jánosnál, az első csapat állandó tagjai közül mégis ő a legifjabb. Zsömbörgi, a tavaly érettségizett 19 éves balhátvéd rövid pár hónap alatt a csapat egyik erősségévé vált. Rengeteget fut, nagyszerűen fog embert, taktikailag érett. A követelményrendszerben előírtakat könnyedén elvégzi s a „normát" minden számban túlteljesíti. Rúgótechnikáján (bal láb!) még van csiszolnivalója. Ha szorgalmát, lelkesedését, szerénységét megőrzi, hosszú időre megoldja Csabán a balhátvéd-kérdést. A focin kívül még dicséretes szenvedélye van, a családja. S persze a család szemefénye, a négyhónapos Zita.

Paróczai nagy élménye

Paróczai Sándor annyira szeret focizni, hogy — akárcsak hajdanán, kölyökkorában — mindegy neki, milyen poszton szerepelteti az edző. Az a fontos, hogy játszhasson. Óriási élményei voltak már: délamerikai út, repülés az óceán fölött tízezer méter magasságban, nagyválogatottság idehaza, Argentína ellen. Mindez csodálatos dolog szerinte, az igazi nagy élménye mégis a labdarúgás. Az, hogy fiatal emberként tagja lehet a

Pásztor

Pogács

labdarúgók hatalmas közösségének, naponta hódolhat — az edzéseket is beleszámítva — legkedvesebb szórakozásának, a futballnak. Kedvvel végzi a legfárasztóbb edzésgyakorlatokat és sosem fárad el. Jobbhátvédben, a középpályán és jobbszélen (mint a múltkoriban a Dunaújváros ellen) egyaránt kiemelkedő teljesítményre képes. Előtte a jövő, hiszen mindössze 21 esztendős. Ha így folytatja, sokáig hódolhat állandó jellegű nagy élményének. És mellette folyamatosan kiegészítheti lemezgyűjteményét.

Miért nőtlen Pásztor Jóska?

Szinte az egész csapat csabai vagy környékbeli születésű játékosokból áll. Pásztor a kevés kivételek közé tartozik, hiszen Vencsellőről, Szabolcs megyéből került a Körös partjára. Középpályásként kezdte, aztán Berlinben középcsatárt játszott a nagyválogatottban. Azt mondja, alig találkozott a labdával, mert az NDK-védők ugyancsak faragták. Az utóbbi évek egyik legtehetségesebb futballistája. Majdnem mindent tud, amit egy klasszisnak tudnia kell. Mindkét lábbal jól cselez, minden helyzetben ura a labdának, de a fejjátékáért még nem sok dicséretet kapott az edzőjétől. (A majdnem szót erre is értjük.) Egyik meghatározója csapata játékának. A többiekhez hasonlón rendkívül szerény sportember. Azt az elvet vallja, hogy helyette mindig a játéka, a teljesítménye beszéljen. Nőtlen. Szerinte azért, mert az egész megyében nincs olyan lány, aki hozzá menne feleségül.

Rensenbrink a játékosideálja

A nagyon szőke hajú Pogács Ferenc a maga 26 esztendejével már az öregek közé számít. A pályán viszont megállás nélkül küzd, hajt 90 percen át s ha 120 percig tartana egy mérkőzés, akkor is bírná. Az egykori zalaegerszegi „fenegyerekkel" az első időben Csabán is volt egy-két kisebb probléma, de ez már a régmúlté. A jelen: sportszerű életmód a pályán kívül, hallatlan munkabírás, átlagon felüli taktikai érzék, fegyelmezettség a pályán. Fejelőkészségének nemcsak a középpályán, hanem az ellenfél kapuja előtt is hasznát veszi. Példa rá: remek gólja a Dunaújváros-mérkőzésen. Legemlékezetesebb gólja: amikor a Fáy utcában 2:1-re legyőzték a Vasast. Játékosideálja Rensenbrink, akinek „csodálatos érzéke van az összjátékhoz, ragyogóan cselez és feltűnően gólképes". Pogács a hírek szerint komolyan udvarol egy gyulai kislánynak, hamarosan meglesz az eljegyzés és pár hónap múlva a szakosztályon belül tovább gyengül a nőtlenek csapata.

Nem a kor számít

Németh Lajos a korelnök a csapatban. Játékán egyáltalán nem látni, hogy 32 éves. Azazhogy a szurkolók örömmel állapíthatják meg: NB I-es tapasztaltságának minden motívumát 90 percen át a csapat hasznára fordítja. A Bp. Honvédban annakidején csatárt is játszott, s most, középpályás létére, ugyancsak gyakran veszélyezteti a másik fél kapuját. Pár hete, a Dunaújvárosnak lőtt pazar gólja után hosszú ideig zúgott a hálás szurkolók tapsa. Kedvezően megváltozott életszemlélete lehetővé teszi, hogy minden mérkőzésen a legbiztosabb csapattag, akire az edzője a legnehezebb körülmények között is számíthat. Elvégezte a segédedzői tanfolyamot, játékvezetői vizsgája van, tehát időben gondoskodik róla, hogy később sem szakadjon meg kapcsolata a fócival. Eusebiót tartja a legjobb labdarúgónak azok közül, akiket valaha látott. Nyolcéves kisfiából alighanem középpályást nevel, 18 hónapos kislánya — a papa kedvence — számára még ráér sportágat választani.

Németh

A védelem irányítója

Bugyik János, a lila-fehérek kapuvédője, miután lenyomott két évet a honvédségnél, ugyancsak megtanulta a pontosságot. Ezt később a pályán hasznosította, például a kifutásoknál. Pontosan a legjobb ütemben indul ki, hogy a csatár fejéről elöklözze a labdát. Igaz, egy ideig csak harmadik kapus volt, a Téli Kupában azonban annyira jól védett, hogy nyomban ott maradt az első csapatban. Nyugodtan, higgadtan irányítja a hátvédeket, együtt él a játékkal. Nyugodtsága mellett igen-igen vakmerő. Ennek eredménye, hogy már háromszor rúgták fejbe, persze nem szándékosan. Szerinte elsősorban szorgalmának köszönheti, hogy idáig eljutott és természetesen az edzőinek. Váradit és Tóth Andrást tartja a legjobb magyar „bombázónak". Jó formáját részben a becsületes edzésmunkának köszönheti, részben pedig annak, hogy — saját szavaival élve — jelenleg ő az első számú kapus. Ez az érzés biztonságot, nyugodtságot kölcsönöz neki. Edzője szerint a szövetségi kapitány hamarosan felfigyel majd Bugyikra.

Szűcs László

Bugyik

A fehérvári „titok” nyomában

Bizonyára remek „csúcs” volna, ha ilyenről egyáltalán beszélni lehetne. Arról a ritka teljesítményről van szó, amely Székesfehérvár labdarúgósportjának egyik nagy szenzációja volt az 1975—76. bajnoki évben. S a „csúcs”: hazánk több mint nyolcvan vidéki városa közül Fehérvár az egyedüli, amelynek a Nemzeti Bajnokság mindhárom osztályában van csapata. Ugyanez nem mondható el a sokkal nagyobb labdarúgó-múlttal rendelkező Miskolcról, Győrről, vagy Szegedről, nem beszélve Pécsről és Debrecenről, esetleg Kecskemétről (tehát százezren felüli lélekszámú városainkról), ahol mindössze két, a harmadik vonalban küzdő csapat van. És egy kis emlékeztető a különleges teljesítményről: a Videotont hajszál választotta el a bajnokság megnyerésétől az NB I-ben, második lett a Sz. MÁV Előre az NB III Délnyugati csoportjában, majd osztályozó mérkőzését megnyerve (a Váci Híradás ellen 5-2-re) jutott az NB II-be. Az Ikarus Alba Regia megyei bajnokként került fel az NB III-ba.

Adottság, tudatosság, következetesség. Ezekről mindenütt szó esik, ahol a fehérvári sikerekről beszélnek.

— *Gazdasági megalapozottság nélkül semmiféle vállalkozás nem sikerülhet* — jegyezte meg Varga Miklós, a Fejér megyei Labdarúgó Szövetség elnöke. — *A Videoton dolgozóinak a száma ma már 18 000 körül jár. Az Ikarus fehérvári egysége évenként 3000 buszt készít. A járműjavitók pedig országszerte (Szolnok, Dunakeszi, Székesfehérvár stb.) mindig jó alapot jelentettek a labdarúgásnak is.* És a sportágban elért eredmények azt mutatják, hogy a sportegyesületek jól használták ki az adottságokat.

•

Persze, hiába vannak meg az adottságok, ha hiányoznak azok az emberek, akiknek tudatos és következetes munkája a sikerek elengedhetetlen feltétele. A Videotont manapság sok mindenben példaképnek tekintik a megyében, de a MÁV Előre vezetői is sokat dolgoztak a siker érdekében. *Dérfalvi* Imre, *Bencsik István* és *Horváth Lajos*, az ötvenes évek ismert labdarúgói ma nemcsak a Videoton labdarúgó szakosztályának az irányítói (Bencsik az egyesület elnöke), hanem a Videoton vezető beosztásban levő dolgozói is. S ugyanez a helyzet a vasútállomás másik oldalán, a Járműjavítóban, ahol a „vezérkar” tagjai nemcsak nagy tapasztalattal rendelkező sportemberek, hanem felelős beosztású dolgozók is. S ezeknek a régi labdarúgóknak, mai vezetőknek a legtöbbje továbbtanult, csiszolta tudását.

Helyi, vállalati emberekre bízták a szakosztályi vezetést, ami persze nem jelentette azt, hogy ezzel minden rendben van a labdarúgó szakosztályban. De a vezetők következetesek és türelmesek voltak. És ma is azok akkor is, ha a sikerek nem olyan gyakoriak, mint tavaly voltak. De az biztos, hogy nem kötnek azonnal útilaput az edző sarkára, ha néhány mérkőzést elveszít a csapat, s nem „dobják” a labdarúgót, ha az — akár tartósan is — hullámvölgybe jutott. Mindez a Sz. MÁV Előrében és az Ikarus Alba Regiában ugyanúgy történik, mint a Videotonban. Amelynek a megalakulását annak idején három egyesület fúziója előzte meg. Fehérvárott nem az általánosan kialakult szokásokat követték. Különös gondot fordítottak arra, hogy a vezetés egy helyről kerüljön ki. S hogy milyen jól csinálták, azt más példákból lehet lemérni. Mire, illetve kikre célzunk? Egy-egy fúzió esetén szinte mindig az egyenlősdi érvényesül. Innen is, onnan is jönnek a vezetők, s ez — vegyük csak a veszprémit, majd a kecskemétit (de más példákat is megemlíthetnénk) — megmutatta, hogy az ilyen „házasság” legtöbbször nem válik be.

•

A megyei labdarúgó szövetség igen sok jó intézkedést tett a megye labdarúgósportjának a fellendítése érdekében. Vajon profitáltak-e ebből az NB-ben küzdő fehérvári csapatok?

— *A Videoton rögtön felismerte az ifjúsági labdarúgás, a különböző szintű ifi bajnokságok kiírásában rejlő lehetőségeket* — mondta *Csiszár* István, a Fejér megyei ifjúsági labdarúgás legjobb ismerője, megyei ifjúsági kapitány (jelenleg a Videoton utánpótlás-ágazatának a vezetője). — *Májer, Végh, Csongrádi és még néhány tehetséges fiatal (Porogi, Éger, Mater, Horváth L., Disztl, Nagy Tibor stb.) bizonyítják a fenti intézkedés helyes voltát és jogosságát. 180-as ifi és serdülő keretünk legjobbjai hét bajnokságban és két előkészítő csoportban küzdenek a minél jobb helyezésért. Ebben az évben 400 gyerek jelentkezett nálunk azzal, hogy a Videotonban szeretne játszani...*

A jelenlegi fehérvári sikercsapat, a MÁV Előre, csak „véletlenül” (a létszámemelés után) került fel az NB II-be. *Kerekes* Imre, a csapat edzője (a csabai és a dunaújvárosi Kerekes édesapja) hasznos „serkentőket” hozott magával a találkozóra. A soron következő ellenfélről a rajzos, minden fontos adatot tartalmazó papírlepedőről a csapat játékosai jól megismerhetik ellenfelüket, annak erényeit és hibáit egyaránt.

— *Ez az ismertetés az ellenfelekről már a hét elején az öltöző falára kerül és már eddig is hasznot hozott. Még valamit csinálunk, amit mások, gondolom kevesen csinálnak. Mi nemcsak hét közben edzünk! Vasárnap (!) délelőttönként a mérkőzések előtt is kimegyünk a pályára, ha idegenben játszunk, s kis játékos-edzést tartunk. A lényeg: az idegenbeli környezet okozta szokatlanság, esetleges rossz érzés, merevség stb. eltüntetése.*

•

— *Örvendetes az a segítség, amiben a Videoton részesíti a másik két NB-s csapatot* — folytatta Varga Miklós. — *A Videotonból nemcsak a MÁV Előrének, hanem az Alba Regiának is jutott játékos. És a MÁV, fiatalabb „testvérét” szintén kisegítette. Dicséretes dolog, de itt még bőven akad javitani való. Éppúgy, mint ifjúsági vonalon is! Ahol a sikerek fényében (tavaly a Videoton nyerte az országos ifjúsági, a fehérvári Vasvári szakközépiskola az országos középiskolai bajnokságot) néhány fontos dologról elfelejtkeztünk. Pedig itt nem lehet egy pillanatra sem megállni, mert a mulasztás nagy károkat okozhat. Most éppen itt tartunk...*

Nagy József

A Székesfehérvári MÁV Előre együttese. Álló sor, balról jobbra: Bognár József technikai vezető, Bognár Ferenc intéző, Szabó, Rábaközi, Meggyes, Paulusz I, Fülöp, Burka, Tóth, Kerekes Imre vezetőedző, Dévényi Tibor üv. elnök. Elöl: Mester, Litvik, Karsai, Bús, Lechner, Úr, Hartyáni (Jáni Tibor felv.)

A klubok és a válogatott

(A Trud című moszkvai lap munkatársa interjút készített N. P. Szimonnyannal, a szovjet labdarúgó válogatottak vezető edzőjével. Alább közöljük a beszélgetés rövidített szövegét.)

— Nyikita Pavlovics, engedje meg, hogy köszöntsük abból az alkalomból, hogy Önt nevezték ki a szovjet válogatottak (nagyválogatott, B-válogatott, ifjúsági- és utánpótlásválogatott) vezetőedzőjévé, és egyben sok sikert kívánjunk a válogatottnak a tavaszi világbajnoki selejtezőkön. Ez utóbbi annál is inkább elkél, mert a sportközvélemény nagyon el van keseredve a nagyválogatott eredményei miatt.

— Először is köszönöm a gratulációt. Ami a jókívánság második részét illeti nos, úgy áll a helyzet, hogy mint a szovjet sportbizottság labdarúgó-szekciójának tagja, mint egykori játékos és hivatásos edző kötelességemnek éreztem elfogadni az ajánlatot és segíteni. Hogy voltak-e kétségek, töprengések, aggódás...? Persze, hogy voltak. Hiszen a vezetőedzőre, működjék a jégkorongban, kosárlabdában, akárhol, nem is beszélve a futballról, jól illik az azt hiszem amerikai szólás-mondás: „Kézből kézbe dobálták, mint a forró krumplit". S hadd maradjak a hasonlatnál. Úgy érzem, most az én tenyeremet süti ez a forró krumpli: jövő év áprilisában-májusában sikerrel kell helytállni a selejtező mérkőzéseken, hogy részt vehessünk az 1978-as VB-n. A csapatot, mind közvetlen, mind átvitt értelemben, össze kell szedni. Ki kell válogatni az optimális összetételt, a válogatott játékosainak vissza kell adni optimizmusukat, a hitet a válogatott erejében. Az idő pedig nagyon sürget...

— Hát igen, ez érthető. De mielőtt a labdarúgásról kezdenénk beszélni, emlékeztessük olvasóinkat az Ön edzői pályafutására.

— Kérem. Ez annál is inkább könnyebb, mivel eddig mindössze három csapatnál fordultam meg. Csapatomban, a moszkvai Szpartakban 1959-ben Kolumbiában játszottam búcsúmérkőzésemet. Még a Testnevelési Főiskola hallgatója voltam, amikor a következő évben már a Szpartaknál edzősködtem. Hat évig dolgoztam itt, 1962-ben bajnokok lettünk, 1963-ban és 1965-ben a kupát nyertük meg. Aztán másfél évig segédedző voltam az olimpiai válogatott akkori edzője, az általam igen nagyrabecsült Gavril Kacsalin mellett. 1967-ben újra hívott a Szpartak, s újabb hat évet dolgoztam egykori csapatommal. Két év sem telt el, s már bajnokok voltunk, két évre rá a kupát vittük el.

— Elmentem tehát a moszkvaiaktól, s két nagyon kellemes évet töltöttem az igen stílusosan játszó jereváni Ararátnál. 1973-ban sikerült véghez vinnünk a csodát, ahogy a duplázást nevezik az angol sportriporterek. Egy idényben a bajnokságot és a kupát is megnyertük. S végül tavaly munkát ajánlottak fel a sportbizottság labdarúgó-szekciójában. Itt állami edzői minőségben a válogatottakat felügyeltem.

— Önt tehát nemcsak örömök érték, lévén, hogy a Szovjetunió megnyerte az ifjúsági EB-t és az UEFA tornát, de osztozik a nagyválogatottat ért kudarcokban és keserűségekben is.

— Igen. Bár az elmúlt évben közvetlenül az olimpiai csapatért voltam felelős (velük K. Beszkov dolgozott), helytelen volna elhárítani a nagyválogatottal kapcsolatos felelősségemet. Nem volt bennem elég kitartás, hogy meggyőzzem az előző vezetést a felkészülési módszerek vitathatóságáról.

— S most, hogy Ön lett a szövetségi kapitány?

— Van, s nem is kevés, a klubedző és a szövetségi kapitány munkája között. Először is: a klubedző gyakorlatilag naponta találkozik játékosaival. Szinte mindent (vagy majdnem mindent) tud róluk, együtt él, együtt dolgozik velük. Tudja szabályozni az edzés folyamatát. A válogatottban más a helyzet, természetesen, ha nem számítjuk az egy csapatra épülő válogatottat, de most ezt hagyjuk, mert nem vált be. A rövid együttlétek alkalmával nem tudjuk tanítani őket: ez az egyesületek feladata. Nekünk a játékosok elé bonyolult technikai és taktikai elvárásokat kell tűznünk. Na és persze fizikai kondíciójuknak is elsőrangúnak kell lennie. Meggyőződésem, hogy a játékot maguk a szereplők, a játékosok nyerik meg, vagy vesztik el. Az edző csupán programot ad nekik, taktikai elképzeléseket közöl velük, persze nem feledkezve meg arról, hogy a játékosok nem robotok, hogy a pályán szabad, sőt kötelesek improvizálni. Olyan kollektíva kialakítására törekszünk ahova a játékosok igyekeznek bejutni, s a beválogatás számukra megtiszteltetést jelent. Hangsúlyozom, a labdarúgók általános felkészítését teljes egészében a klubokra akarjuk bízni. Nem szabad őket hosszú időkre megfosztani a családtól.

— Beszélt már erről a válogatottjelöltekkel is?

— Igen. Hosszú, nem könnyű, nagyon nyílt beszélgetéseket folytattunk a kijevi Dinamo labdarúgóival. A közeljövőben a CSZKA, valamint a moszkvai és a tbiliszi Dinamo játékosaival találkozom. Lovcsevvel, a moszkvai Szpartak játékosával már beszéltem.

— Mi jut eszébe, ha felsorolom a következő neveket: Csesznokov, Olsanszkij, Makszimenkov? Kilengéseik voltak!)

— No, igen. Őket is feljegyeztem a noteszomba. De aki á-t mond, mondjon b-t is! Nem fogom eltűrni az érzelmi hullámzásokat a válogatott szerepléssel kapcsolatban! De a játékkal kapcsolatban sem! Aki a válogatott vörös mezében játszik, az pszichológiailag és fizikailag egyaránt a legjobbat köteles adni. Hirtelenjében nem tudnám most felsorolni az összes jelöltet. Annál is inkább, mert még a válogatás kellős közepén vagyunk. Csak az idény végére állítjuk össze a 25—28 főből álló keretet.

— Távolabbi tervek?

— Még a kidolgozás állapotában vannak. Az az igazság, hogy a válogatott előző edzői kissé elhamarkodták a dolgot. A világbajnoki selejtezőket egymásután gyorsan kell lejátszani, és számunkra túlságosan korai időpontra kötötték le a mérkőzéseket. Ez annál is inkább baj, mert a selejtezőket július 31-ig is lejátszhattuk volna. Ezen már késő bánkódni. Most arra kell összpontosítani, hogy hogyan lehetne ebből az áprilisi-májusi sorozatból győztesen kikerülni. Ezért januárban összehívjuk a csapatot, amolyan újévi ismerkedésre. Felkészülni az egyesületekben fognak, de márciusban 3—4 mérkőzést erős külföldi edzőpartnerekkel le kell játszani. Kapcsolatban akarunk maradni a többi válogatott edzőjével is.

(Fordította: Kovács Ferenc)

Az Austria három játékosa a fotós kedvéért állt a Borussia Mönchengladbach klubháza elé Böckelbergben, a BEK-mérkőzés előtt. Balról jobbra: Morales, Daxbacher, Martenes

Európa legjobb góllövőit ezúttal is megjutalmazta a France Football. Balról jobbra: Carlos Bianchi (Reims) az ezüstcipős, Sotiris Kaifa (Nicosia), az aranycipős, Peter Risi (FC Zürich), a bronzcipős és Emlyn Hughes, a Liverpool csapatkapitánya, a legjobb csapatnak adott serleggel

Az NSZK-beli, 34 éves Herbert Berthold 20 000 darabból álló sportjelvény-gyűjteményét mutatja barátainak

KÉPES

Charlton Heston, a híres amerikai filmszínész legutóbb Európában filmezett. Sepp Maier, a Bayern München válogatott kapusa meghívta Hestont egy teniszmérkőzésre és 6:3, 6:0 arányban le is győzte

Az angol Roger Davies, a Derby volt játékosa már a belga bajnok, a Bruges csapatát erősíti

Jobbra, fenn: a BEK-ért ... A francia St. Etienne 1:0-ra győzött a CSZKA Szófia ellen. Oswald Piazza, miután belőtte a győztes gólt, ujjongva indul visszafelé. A gólvonal előtt Filipov kapus térdel szomorúan

HÍRADÓ

Csehszlovákia—Skócia 2:0, világbajnoki selejtező. Vencel, a csehszlovákok kapusa elüti a labdát McQueen elől

A CSZKA Szófia játékosai megérkeznek Franciaországba. A bolgár játékosok a repülőtéri útlevél-ellenőrzésen

Marius Tresor, az Olimpique Marseille csapatkapitánya boldogan mutatja fel a frissen elnyert francia kupát a marseillei nemzetközi vásár látogatóinak

Szombathelyi oknyomozás

A bajnokság kellemes meglepetése — akárhogy is alakuljon a továbbiakban — a Haladás. Az 1936. augusztus 23-i, első NB I-es mérkőzése óta a csapat öt alkalommal búcsúzott a legjobbak osztályától, s vagy húsz további idényben vívott elkeseredett harcot a bentmaradásért. Most pedig — második éve — azt sem tudják, miként fest a tabella második fele. Időnként hetekre letáboroznak a dobogón, sőt ha legyőzik a Dunaújvárost, elsők is lehettek volna.

Csákányi László, a népszerű színművész és nagy Haladás-rajongó a minap találóan mondotta:

— *Hát mit csinál ez a csapat? Ha ez így megy tovább, fent esünk ki.* Ez utóbbi mondatban sok minden benne van. S minden bizonnyal jó szívvel veszik a szombathelyiek a százszoros válogatott *Bozsik* József véleményét is:

— *Ősszel kétszer láttam játszani a Haladást, s megnézem harmadszor, negyedszer is, ha alkalmam lesz. Szeretem a jó futballt, s a Haladástól ezt kaptam. Remekül alkalmazzák a védők az emberfogást, de örvendetesen már nemcsak a jó védekezés a vasiak jellemzője. Bátrak, színesek, minden megmozdulásukból érződik a tudatosság és a jó kollektív szellem, felszabadultak, egyenletes formát mutatnak. Szóval jó csapat, s útjuk ha helyezésben nem is, teljesítményben még további javulást sejtet. Beléptek a mindenki ellen eséllyel induló együttesek közé.*

Szépek a szavak, még értékesebbek, ha tények is alátámasztják. A Haladás az 1975—76-os bajnokságban hetedik helyével beállította

legjobb NB I-es helyezését

(1948-ban, 1952-ben és 1953-ban végeztek a hetedik helyen), 11 győzelmüknél csak az 1947—48-as idényben szereztek többet (13-at). S az idén: 11 bajnokin 8 győzelmet arattak, 17 pontot gyűjtöttek, 23 gólt lőttek, ez mind-mind nagyszerű Haladás-csúcsot sejtet a bajnokság végére.

S ezek után a legtermészetesebb, hogy a Haladás valamennyi játékosa teljesíti a követelményrendszert. A gyorsasági, fizikai előrelépést két további adat is illusztrálja:

1975 júliusában a 400 méteres futásban 61.2 másodperc volt a csapat átlaga, 1976. októberében pedig 59.8 — talán a legjobb az első osztályban. Tavaly júliusban a játékosok — átlagban — 12 perc alatt 3162 métert tudtak futni, most viszont 3200 métert 11.44 perc alatt tesznek meg.

Ahhoz, hogy egy csapat kilépjen a szürkeségből, sok minden szükséges. Az egyik legfontosabbat, a higgadt, a vezetőkkel és a játékosokkal szót értő, szakmailag képzett, emberileg példás edzőt megtalálták *Sárosi* László személyében.

Tóth Géza, a „szaktárs", a korábbi súlyemelő világ- és Európa-bajnok, aki tősgyökeres szombathelyi és más sportágban viszi előre a Haladás fiataljait, így beszélt:

— *Sárosi olyan a Haladásnak, mint egy főnyeremény. Nagyszerű*

baráti légkört teremtett,

szakmailag rendkívül magas szintű munkát végez. Úgy lerakta évekre egy csapat alapjait, hogy az közben megszabadult a kiesés rémétől. Száműzte az ideges légkört, megtalálta a játékosok helyét, Kereki esetében még a válogatott számára is. Ennél többet aligha várhatnak egy mestertől. Mint súlyemelőnek öröm a labdarúgók közé menni, szorgalmukat, munkájukat csak a legnagyobb dicséret illetheti.

Sárosi keze alatt 1974. augusztus 31-én játszotta első NB I-es mérkőzését a Haladás. Salgótarjánban 1:1-re végzett a *Mursits — Kereki, Horváth Á., Németh L., (Szántay) Kabak — Halmosi, Király, (Horváth Z.) Kulcsár — Bíró, Farkas, Hauzer* összetételű együttes.

Ez az összeállítás azért érdekes, mert összehasonlítva a jelenlegivel, kitűnik: mennyi minden változott azóta. Sárosi október 23-ig dirigált 70 NB I-es találkozóján 29 játékos szerepelt a különböző helyeken. Közülük Mursits, Kabak, Németh L., Bíró, Szántay, Bokor, Balogh, Németh J., Tendl, Pálinkás, Stieber már nem jön szóba visszavonulás, eltávozás vagy egyéb okok miatt. S amíg Sárosinak az első évben 24 játékosra volt szüksége, a másodikban 18-ra, a mostani idény 11 találkozóján pedig 14-re. Mindez bizonyítja tehát a következetességet.

— *Amikor Szombathelyre kerültem, elődöm, Thomann Antal már elkezdte a csapat átformálását* — mondotta Sárosi. — *Kaptam egy gárdát, több ügyes gyerekkel és több idősebb játékossal. Ha két ember egymás mellett ül a lelátón, másként lát mindent, így vannak az edzők is. Minden edző saját szája íze szerint próbálja alakítani a csapatot. A rendelkezésre álló anyag felmérése után megpróbáltam volna valamit alakítani. Azért használom a volna szót, mert alaposan meg kellett gondolni mindent az első évben. A cél a bentmaradás, vagyis az eredmény volt.*

Jól fejelnek a Haladás játékosai — nem véletlenül. Az edzéseken sokat gyakorolják a fejelést is. Jobbról Kereki, balról Halmosi

Hauzer kapura húz Kovács József mellett

Hogy hol, mit kell változtatni,

jóval előbb láttam,

mint cselekedtem. — Itt volt mindjárt a védelem. A nagyszerű képességű Mursitson látszott, hogy a kispad megviselte, Szarka sem volt megnyugtató formában, de előtte nagyon bizonytalan védelem játszott. Kabak el akart menni, nem vette komolyan a játékot, Németh alacsony volt és lassú. Adva volt, hogy a jól fejelő Kerekit bevigyem beállósnak Horváth Á. mellé, kerestem viszont két szélsőhátvédet. Megtaláltam Kovács és Kiss személyében, akiknek az érthető gyengébb játékok után is bizalmat adtam. — Középpályán jó játékosokkal rendelkeztünk — folytatta Sárosi. — *Halmosi, Farkas, Király, Kulcsár közül luxus lett volna bárkit is kihagyni. A nagyon képzett, tapasztalt Farkas Lászlót rávettem, hogy játsszon középcsatárt. Ennyi volt az egész.*

Arról már nem *Sárosi* beszél, hanem a „benfentesek", hogy *Sárosi* nemcsak új szerkezetet adott, hanem új szellemet is. Megszűntek a viták, a széthúzások, a kiabálások. Az emberi, a jó szóra a játékosok hangulata, önbizalma visszatért. (Mesélik: megtörtént néhány éve, hogy egy balul sikerült bajnoki után egy vezető beszedte a labdarúgók személyi igazolványát, s azt mondta: „olyan passzust kapnak helyette, ami megilleti őket.")

A múltból a jövőbe kanyarodtunk. *Sárosit* nem téveszti meg az őszi szép helyezés.

— *Reálisan nézem a csapatot, lehetőségeit* — mondotta. — *S természetesen álmodozom is. Reálisan a 6—7. hely jöhet, de lehet ábrándozni 4—5-ről is. Valószínűleg a „közép" jön ki, természetesen szeretnék közelebb lenni az álmokhoz. Ha minden jól megy, 32—34 pontot összegyűjthetünk, de mindezeknél lényegesebbnek tartom, hogy a megjelölt úton úgy haladjunk tovább, ahogy eddig meneteltünk. Továbbra is*

nagy feladatok várnak

ránk minden területen. És még valami. Nem gondolok változtatásokra, de egy klubban sohasem lehet kész csapat, mindig gondolni kell előre. Itt jegyzem meg, hogy még Szarka pótlása sem téma nálam, mindenkinek van másod- és harmadvirágzása, teljes mértékben elégedett vagyok vele, s számitok rá jövőre is. Mit mondhatok még? Örülök, hogy a Haladásnál dolgozom, csak ilyen vezetői és játékostámogatással juthattunk el az élcsoport közelébe.

A „szombathelyi meglepetés nyomában" beszéltünk másokkal is, vezetővel, játékosokkal.

Így örülnek a gólnak. A Sabariából igazolt Horváth Imrét a Videotonnak lőtt góljai után „kétvállra fektették" játékostársai

Hegyi Oszkár, technikai vezető, aki Sárosival együtt vállalt feladatot, korábban ismert SzSE-játékos, s a megyei labdarúgó szövetség főtitkára is volt:

— Nagyon jó a közösségi szellem, egymásért, a csapatért játszanak, készülnek. Döntőnek találom a kitűnő szakmai munka mellett, hogy a labdarúgók már nem elégednek meg kevéssel, régen elég volt a bentmaradás, most mindig új sikerekre éhesek. És ezért megtesznek mindent.

Szarka Zoltán, aki 1962. augusztus 5. óta védi az NB I-ben a Haladás kapuját.

— *Mi a különbség a régi és a mai Haladás között? Van a csapatnak kialakult stílusa, nagyon jó védelme, nagyszerű középpályás sora és biztató támadó vonala. És kitűnő a baráti szellem. Nagyon boldog vagyok, hogy őrizhetem egy ilyen Haladás kapuját.*

Horváth Árpád a Ferencváros tartaléksorából került a Haladáshoz, s 1973. augusztus 17-től, első mérkőzésétől egy percet sem hiányzott a szombathelyiek bajnoki találkozójából. Ez a Dorog elleni mérkőzéssel egyfolytában 9900 perc...

— Először úgy volt, hogy csak két évre jövök, most úgy van, hogy visszavonulásom után sem költözöm vissza Budapestre. Most már

itt is válogatottak között

játszom: Kereki, Kovács, Kiss különböző szinteken ott volt az ország legjobbjai között. Játékos-pályafutásom legörömtelibb napja a Szombathelyre igazolás, annyi csalódás után itt minden a legnagyobb rendben van. Örülök, hogy egy törekvő, nagyon tehetséges és sikerre feltétlenül érdemes gárdát sorozatban segíthetek játékommal.

Kereki Zoltán, aki ma már nemcsak a Haladás, hanem a válogatott erőssége:

— *Jól látható, miként fejlődik, erősödik a csapat. Sárosi László szakavatott munkájának óriási szerepe van az előrelépésben, nyugalmat, önbizalmat adott nekünk. Biztos vagyok abban, hogy játékban még tovább lépünk, helyezésben nem álmodozunk, nagyon szép lenne az 5—6. hely.*

A Haladás szépen halad előre. Mint *Hegyi* Oszkár említette, ötéves tervükben pontosan meghatározták a célokat. Az ötödik esztendőben már szeretnének ott lenni a nemzetközi kupákban, s ott fordulókat akarnak venni. A kupaészvételhez természetesen megfelelő bajnoki helytállás is szükséges.

Halad a Haladás. A Dorog elleni 4:0-al — csendben — a 250. győzelmet is elérték az NB I-ben. Két éve szüntelenül, mindenben előbbre jutnak.

Boskovics Jenő

Edzés előtt Sárosi László megbeszéli a tennivalókat. Balról: Halmosi, Horváth A., Sárosi, Kereki, Hauzer

Tóth Imre felvételei

MEGELŐZHETI, MEGSZÜNTETHETI

a túlzsíros haj, hajhullás és hajkorpásodás okozta kellemetlen tüneteket!
Vásároljon

ARVIT

vagy

VITANOL-C

hajcseppet!
Egy dobozban 6 darab fiola van. A fiolát törje fel, tartalmát hajmosás után alaposan dörzsölje be a fejbőrbe.
5—10 naponként ismételje meg a műveletet.
Már egy-két kezelés után szembetűnő eredményre számíthat.
Szaküzletben, áruházban kapható.

BIZTOS SIKER!

IPARI ÉKSZÍJ

Megrendelhető a

tatabányai telepén

A továbbfelhasználókat forgalmiadó-mentes nagykereskedelmi áron, a közületeket a forgalmiadó-rendeletnek megfelelő nagykereskedelmi áron szolgálják ki

A megrendelők negyedéves igényét a szállítási szerződésben foglaltaknak megfelelően, vagy azonnali megrendelés alapján elégíti ki a vállalat

Cím:

VASÉRT nagykereskedelmi raktár, Tatabánya, Környei út (FÜSZÉRT-raktár mellett)

Ügyintéző: Blaska Miklós

Telefon: 81-75

Telex: Tata, VASÉRT Vállalat telepe, 027 203

Kemény legények

Kántor Mihály és Wollek Tibor jellemző adatait egymás mellé sorakoztatva kiderül, hogy a mágnespatkóhoz hasonlíthatók, hiszen az egyik a „negatív", a másik pedig a „pozitív", mert: mindenben eltérnek egymástól. Kántor 1952. március 27-én született Szolnokon, Wollek 1947. október 19-én Budapesten. A Vasas válogatott balhátvédje 181 cm magas, s 75 kg, a székesfehérvári csatár 179 cm, s 80 kg. Kántor a Szolnoki MÁV-ban, Wollek pedig az EVTK-ban ismerkedett a labdarúgás abc-jével. Az 1976—77. évi bajnokságot Kántor 71 bajnoki mérkőzéssel a háta mögött kezdte, s gól nélkül, Wollek viszont 178 mérkőzéssel, s 60 góllal. A piros-kék mezben játszó labdarúgó nyolcszor volt válogatott, Wollek pedig mindössze egyszer. Mágnespatkó!... Az igazi a fémeket vonzza, a két labdarúgó pedig — a kemény játékot. Ez a rokonvonásuk.

A Fáy utcában zajlik a mindennapos élet. Az életszerű (meccs-szerű) gyakorlatok egymást váltogatják: szögletvariációk, támadáskombinációk. A lényeg: a csatárok és középpályások ütközzenek a hátvédekkel...

Kántor: kőszikla!

Ha ő valakivel ütközik a földön, vagy levegőben, szinte szikra pattan ki a két test közül... De: az ütközések szabályosak.

(Kántor: „Amikor feljöttem Szolnokról a Vasasba, s azonnal a mélyvízbe, az NB I-be dobtak, más világba kerültem. Volt csapatom ellenfelei lassabban bántak a labdával, s az élvonalhoz képest kocogtak. Ott mindig időben és pontosan odaértem a szélsőmhöz, a labdához. A Vasasban? Még visszagondolni is rossz a nyitányra, s az azt követő mérkőzésekre. Hipp-hopp ott termett a labda, s már száguldott is a szélső. Ha a két osztály közötti különbséget kell összehasonlítanom, a modern kor közlekedési eszközeivel, akkor azt mondhatom, hogy olyan a különbség, mint az autó és a Forma-1 versenykocsi között... Én játszani akartam, s ez másképp nem ment, mint úgy, hogy a gyors indulások után becsúszásokkal próbálkoztam. S először bizony nem mindig találtam el a labdát... A szélsők szinte állandóan a földre kerültek, még akkor is, ha a labdát rúgtam el, mert átbuktak a lábamon, amely olyan volt előttük mint a leeresztett sorompó. Erre mi történt? Rámragasztották, hogy durva vagyok és kíméletlen. És egy bélyeget nagyon nehéz letörölni... Ma már? Csak szükség esetén választom a becsúszást, hiszen alapjában véve gyors vagyok, s átvettem már a játék ritmusát is. Tehát: ott vagyok, ahol a labda van. Technikailag is sokat javultam — ezt minden nagyképűség nélkül mondhatom —, s rendre sikerül a labdát „ellopnom", anélkül, hogy a szélsőnek bármi bántódása esnék. Persze a keménység ma sem hiányzik belőlem. Elvégre ez a férfiak sportja. És az embernek nagyobb a sikerélménye akkor, ha test test elleni, nehéz küzdelemben szerzi meg a labdát, mint könnyedén. Szeretem a kemény játékot! De csak akkor, ha szabályos, s egyik fél sem nyúl alattomos eszközökhöz. A szélsőkkel jól megférünk egymással. Megismertem őket, ők is megismertek engem. Tudom, s tudják, mire is számíthatunk. Igazán kellemetlen ellenfelem nincs is, talán csak az MTK—VM-ből Takács László. Ellene nem nagyon szeretek játszani, mert mellette nincs nyugta az embernek, mindig csinál valami idegesítőt, meglöki, megcsípi az embert. De ő ilyen... Így kell elfogadnom. Neki, meg a többi szélsőnek pedig engem úgy, amilyen vagyok, hiszen a vasat is tűzben edzik, a futballistát pedig — küzdelemben!")

Kántor

Kántor az orvosok szerint „porcos". Térde, a bal lábában hétről hétre vízzel telítődik. Az őszi idény végén operálni kell.

Sérülés? „Futball-betegség?!"

(Kántor: „Fogalmam sincs, hogy hogyan szereztem. Egyszer csak elkezdett fájni. A terhelésektől a mérkőzések után „vizes" lesz a térdem, s fáj is. Persze ez játékomon mit sem változtat! Ha a helyzet úgy kívánja, s ez sokszor van, a fájós lábommal is odalépek a labdáért. A keménységemet ez nem puhította...")

*

A Sóstói-stadionban vége az edzésnek. Wollek lehúzza magáról a mezt, s ha valaki most látná, s nem tudná, hogy labdarúgó, biztos azt hinné: súlyemelő. Dagadnak rajta az izmok. De nemcsak a felső testén, hanem a lábain is.

Az ilyen felépítésű emberre mondják azt, hogy: „Betonból faragták". A játékát is...

*

(Wollek: „Erzsébeten, a grundon nőttem fel, ismerkedtem meg a labdarúgás abc-jével. Mindig nálam három-négy évvel idősebb srácokkal játszottam, akik természetesen fizikailag jóval erősebbek voltak. Ráadásul, bokáig homokban kergettük a labdát. A mérkőzések „vérre" mentek, anyámasszony katonája nem játszhatott! Nem volt mit tenni: „megkeményítettem" magam. Nem ismertem elveszett labdát, megoldhatatlan helyzetet. És fájdalmat sem... Pedig néhányszor össze-vissza rugdostak. Akkor sírva mentem haza, s nem is gondoltam, hogy később ennek milyen hasznát veszem. Soha sem tartoztam a technikai virtuózok közé, régen is, ma is, az

Wollek

jellemezte illetve jellemzi a játékomat, hogy bátran ütközöm, olyan helyzetekben is „randevúzom" a hátvéddel, vagy hátvédekkel, amikor csatártársaim és a nézők is becsukják a szemüket, s fülükben már a „csontzene" dallamai harsognak... De az az igazság, hogy akkor nem sérülhet meg az ember, ha keményen odalép. Ha viszont ellágyul az ember lába, mozgása, s véletlenül rúgás éri, szakad az izom, az ín, a szalag, esetleg törik a csont. Még soha sem sérültem meg úgy, hogy megrúgtak. Igaz, volt már eltörve a lábam, de azért, mert meccs közben gödörbe léptem. Október 20-án pedig Innsbruckban kifordult a bokám. Azért, mert hátulról, alattomosan megrúgtak, s ahogy a 80 kilómmal a földre zuhantam, s a ragadós talajon ott maradt a lábam, a zuhanó kilók súlya kifordította a bokámat. Dehát ilyen a labdarúgás!... Az erős állja, a gyáva meghátrál. Én, ezt szerénytelenség nélkül állíthatom, az előbbiek közé tartozom. A kemény, de sportszerű játéknak megvannak a szépségei. Ha például a nézők látnak egy Szűcs Lajos-Wollek párviadalt, amikor 80 kilós testek ütköznek, természetesen sportszerűen, biztos, hogy elégedetten csettintenek, s azt mondják: „Kemény fickók, nem ismernek elveszett labdát, testi épségüket sem kímélve küzdenek a csapatukért, a sikerélményért." Ha a fiatalok elfogadnak tőlem tanácsot, jegyezzék meg, hogy a kezdet kezdetén sajátítsák el a sportszerű, de kemény játékot és sohase tévesszék össze a keménységet a durvasággal. Én egyébként azt vallom, hogy keményen játszva futball — a futball. Elvégre férfiak vagyunk. Vagy nem?!")

*

Kántor Mihály és Wollek Tibor mágnespatkó... Tapasztalatokkal és futballfilozófiával. Nem így születtek...

Lantos Gábor

Kerekasztal-beszélgetés

Vannak témák a labdarúgásban, amelyeket nem lehet annyiszor tollhegyre tűzni, hogy unalmassá váljanak, s hogy újra és újra ne produkáljanak valami újat, váratlant. Ilyen téma az ifjúsági labdarúgás, a holnap futballja, az a „hadtáp", amelyikből a „front" táplálkozik.

Az ebben a kérdésben összehívott kerekasztal-beszélgetésünk résztvevői, a magyar ifjúsági labdarúgás három szakembere. *Tibor* Tamás, az MLSZ utánpótlás bizottságának vezetője, *Rákosi* Gyula, az ifjúsági válogatott edzője és *Erdei* Pál, az utánpótlás bizottság titkára.

KÉRDÉS: Az utóbbi időben sokat hallani: nincs elég tehetséges gyerek, a grundok megszűnésével csökkent a labdarúgásért élő-haló srácok száma, a sportág egyre inkább elcsökevényesedik. Igaz ez?

TIBOR TAMÁS: „Ez így, ebben a megvilágításban nem teljesen igaz. Kétségtelen tény, hogy ma már be kell a gyerekeket csalogatni a futballpályára, s sokat tenni azért, hogy ott is maradjanak. De hogy ne lennének tehetségek, azt én megkérdőjelezem. Igenis vannak, ezt a „Bácsi kérem, hol lehet itt focizni?" elnevezésű akció bizonyította legjobban. A jelenlegi UEFA-csapat tagjainak döntő többsége is ezeken a kiválasztó akciókon tűnt fel."

ERDEI PÁL: „Tehetség... kiválasztás... Amióta csak az ifikkel foglalkozom, évről-évre, periódikusan visszatérő témák, problémák. Pedig nagyon nagy felelősség serdülő vagy éppen ifjúsági korban valakire rásütni a megmásíthatatlan bélyeget: ez a fiú tehetséges, ez a fiú nem... Itt van például Nyilasi Tibi esete! Nyugodtan állíthatom — ezért ő sem sértődik meg —, hogy korosztályának ifjúsági válogatottjában talán éppen ő volt a leggyengébb pont. Vajon hová jutott volna, ha akkor eldöntjük, hogy tehetségtelen, nem érdemes vele foglalkozni? Az ítéletalkotásnak mindig nagyon megfontoltnak és alaposnak kell lennie, különben több kárt okoz, mit hasznot. De folytathatom a példák sorát. Egy Szabó, Törőcsik, Nyilasi, Kuti, Pogány csatársorral felálló ifjúsági válogatottunk az UEFA-torna 16-os döntőjéig sem jutott el, csakúgy, mint amikor Kelemen, Izsó, Magyar hármas volt a csatársor. Tudomásul kell venni, hogy nem egyformán érnek be a játékosok, kinek több, kinek kevesebb idő kell arra, hogy bizonyítson."

KÉRDÉS: De vajon elég alapos és elég megfontolt-e a válogatás, a kiválasztás? S egyáltalán, milyen szempontok döntenek?

TIBOR TAMÁS: „Lelkiismeretfurdalás nélkül állíthatom, hogy az a két és fél esztendő, amit hivatalunkban eddig eltöltöttünk, nem volt eredménytelen. A korosztályok valamennyi tehetséges gyerekéről tudomásunk volt, vagy van, senki sem esett ki a rostán azért, mert nem figyeltünk fel rá. Ez a helyes kiválasztási módszer, az egész országot behálózó megfigyelő rendszerünk munkájának eredménye. Az egyetlen hiba talán az volt, hogy Nagy Antalról, a Bp. Honvéd jelenlegi játékosáról már csak akkor szereztünk tudomást, amikor a Svájcban bronzérmet nyert csapat kialakult, s így azt nem akartuk megbontani. De róla is tudtunk."

RÁKOSI GYULA: „Az utóbbi időben bizonyos fejlődés mutatkozik a kiválasztás terén. Az edzők egyre inkább hallgatnak az idő szavára, s megpróbálnak atlétikusan képzett, erőteljes, izmos gyerekeket megnyerni a labdarúgás számára. Persze még nem szűnt meg teljesen az az elmélet, hogy az az igazán jó játékos, aki hússzor is megtáncoltatja a fülén a labdát. Sokan vonzódnak az ügyeskedő gyerekekhez, s ezért van az is, hogy manapság középpályásoknak bővében vagyunk, ugyanakkor az egész országban talán két olyan középcsatár van, akit az UEFA csapatnál figyelembe lehetne venni. Senki sem akar már kapus, középhátvéd vagy szélső lenni, mindenki egy-egy flikk-flakkal bizonyítottnak látja tehetségét. Márpedig ez kevés! Nálam legalábbis csak ügyeskedéssel semmire sem lehet menni. Mindenki előtt nyitva áll az út, mindenkit meghívok, még azt is, akiről csak rebesgetik, hogy tehetséges, aztán előbb-utóbb kiderül: vagy marad, vagy elválunk..."

KÉRDÉS: Az UEFA csapat edzéseire meghívott játékosok más és más erőállapotban érkeznek a kerethez. Mi ennek az oka?

RÁKOSI GYULA: „Sajnos a szakmai színvonal ifiszinten országos viszonylatban szinte katasztrófális. A tárgyi feltételek teljes hiánya mellett, az edzésmunka színvonala is alacsony, nélkülözi a legminimálisabb korszerűséget is. Nem véletlen, hogy az UEFA csapatba ifiből válogatni szinte képtelenség, hiszen csak azok a játékosok állják a sarat a nemzetközi porondon, akik már legalább klubjuk tartalékcsapatában, jó esetben az I-ben játszanak. Sajnos, kevés helyen ismerik fel, hogy amikor egy-egy játékos tehetségével kinövi az ificsapat kereteit, már feltétlenül magasabb szintre kívánkozik. Még a Ferencváros ifjúsági csapatából sem nagyon lehet válogatni, hát még a többiektől. Jó példa erre egy játékos esete, akit a Siroki Vasasnál fedeztünk fel. Meghívtam az edzésre, az edzőmérkőzésekre, s fél óráig úgy futballozott, hogy azt hittem — ő a megoldás. Aztán eltelt

AZ IFJÚSÁGI LABDARÚGÁSRÓL

a félóra, térdrerogyott, lépni nem volt ereje. S ez a fiú még két (!) esztendeig ifista..."

ERDEI PÁL: „Nem véletlenül tolódott el a válogatásunk vidékre. A vidéki csapatoknál hamarabb viszik fel a játékosokat a felnőttek közé, s így óhatatlanul meggyorsul a fejlődésük. A svájci bronzérmes csapat azért tudott eredményt elérni, mert tagjai között egy sor olyan játékos volt, akik klubjuk első csapatában játszottak, de legalábbis a tartalékok között. Említhetem itt Kiss Sanyi, Bodonyi, Kelemen, Becsei Péter nevét."

TIBOR TAMÁS: „Az ifikkel való megfelelő gazdálkodás, foglalkozás egyik alapvető hibájának tartom, hogy még mindig nem a megváltozott szabadidő programhoz alkalmazkodnak az egyesületek, az edzők. Tudomásul kell venni, hogy a gyerekekre manapság már olyan sok egyébirányú elfoglaltság hárul — s itt azonnal hozzáteszem, hogy szerencsére — hogy igenis hozzájuk alkalmazkodva, az ő szabadidejüket figyelembe véve kell az edzéseket megtartani. Aki manapság ifiedzőségre adja a fejét, az komoly felelősséget vállal, s nem engedheti meg magának, hogy félkézzel végezze a munkáját. Én például nagyon jól tudom, hogy Rákosi Gyula, amikor még a Fradi edzője volt, számos alkalommal, különböző időpontokban, egyes-egyedül Rabbal foglalkozott, mert a játékos — tanulmányai miatt — különböző időpontokban ért rá! S hogy volt értelme, azt az idő, a játékos eredményei fényesen bizonyították!

KÉRDÉS: Közismert: soha olyan példátlanul gazdag lehetőségei nem voltak az UEFA válogatottnak nemzetközi tapasztalatok szerzésére, mint az utóbbi időkben. Vajon ez a tény nem hat-e serkentőleg az egyesületekben szereplő fiatalokra, nem teszi-e könnyebbé, zökkenőmentesebbé a kiválasztást?

RÁKOSI GYULA: „Az az igazság, hogy nem válogatott szinten van gond a kiválasztásnál. A csúcsra úgy ahogy meg lehet találni azt a 15—20 gyereket, akikből a legütőképesebb csapat összeállítható. A gondok — mint már említettük — a piramis legalján, a megyei csapatoknál, a serdülőknél kezdődnek. Ha náluk nem történik hamarosan alapvető változás, nagyon nehéz lesz a jövő!"

TIBOR TAMÁS: „Szeretnék egy szóra visszatérni a korlátlan lehetőségek témájához. Illettek már olyan váddal, hogy állandóan utazunk, mindig külföldön vagyunk, s akkor is rendszerint nyugat-európai túrákat választunk ki. Erről csak annyit, hogy kevés meghívást kapunk szocialista országokból, ritka bármelyiküknél az ifi-torna, viszont ők, velünk együtt mindig ott vannak a nyugati ifjúsági tornákon. Mi egyébként azt tartjuk, hogy inkább klubcsapatok számára hasznosak, az ilyen tornák, a válogatottaknak az IBV-k jelentik a lehető legjobb erőpróbát."

RÁKOSI GYULA: „Én is az IBV-k nagy barátja vagyok, azok az igazi nagy csaták. Eddigi tapasztalataink szerint ott soha nincsen gyenge csapat, naponta kell játszani a mérkőzéseket, s általában ott dől el, hogy kire lehet nemzetközi szinten számítani. Aki egy IBV-n megfelel, azt nyugodtan lehet szerepeltetni az UEFA Tornákon, de aki ott megbukik, annak reménye sincsen...

KÉRDÉS: Majdnem három esztendeje dolgoznak ebben a felállításban, működésüket két UEFA torna érem — egy ezüst, egy bronz — fémjelzi. Vajon a jelenlegi csapat képes lesz e arra, hogy 1960 után újra aranyérmet nyerjen?

RÁKOSI GYULA: „Egyelőre ahhoz az kell, hogy kijussunk a tornára... A görögök ellen játsszuk a selejtezőket, s ha továbbjutunk, ott vagyunk Belgiumban. Ifiszinten soha sem szabad előre jósolni, hiszen még fél esztendő is döntő lehet, mégis azt mondom: ha kijutunk, a mostani csapatnak ugyanúgy van esélye a jó szereplésre, mint az elődjeiknek. Nagyon gazdag nemzetközi program vár ránk, lesz lehetőség egy ütőképes csapat kialakítására. Nagyon sokat várok a jövő év elején sorra kerülő hagyományos iráni tornától, ott rendre olyan ellenfelekkel találkozunk, akikkel szemben lemérhetjük milyen a játékosanyagunk. Azt már most látom, hogy a legnagyobb gond a védelem kialakítása lesz, a többi poszton megvannak a jelöltjeim."

TIBOR TAMÁS: „Döntő, hogy munkánkhoz a nyugalom légköre biztosított. Az MLSZ vezetősége nem kéri számon unos-untalan az eredményességet, nem kell mérkőzésről-mérkőzésre, tornáról-tornára bizonyítani. Nyugodtan kísérletezhetünk, próbálkozhatunk, senki sem veszi a fejünket azért, ha esetleg nem úgy történik minden, ahogy szeretnénk. Tőlünk elsősorban magasabb szinten használható játékosokat kérnek számon, ilyeneket pedig már eddigi, rövid lélegzetű működésünk során is sikerült felhoznunk. S ez a legszebb gyümölcse munkánknak.

*

A kerekasztal-beszélgetés döntő tanulsága tehát: tehetségek vannak, csak le kell hajolni értük. S szerencsére ma már egyre többen vannak, akik hajlandók is lehajolni értük.

Lakat T. Károly

Balról jobbra: Rákosi Gyula, Erdei Pál és Tibor Tamás

Tehetségek

Két tehetséges fiatal játékosról lesz szó a következő sorokban. Nem az első vonalban játszanak, de érdemes felfigyelni rájuk.

Pusztai utódja?

A Katonai Főiskola kapujában az őr megállít.

— A labdarúgópályára megyek, az egyik játékossal szeretnék interjút készíteni...

— *Akkor biztos a Pogánnyal...*

Az őr nem tévedett. A Kossuth KFSE jobbszélsőjére fel kellett figyelni. Hármasával, négyesével rúgja a gólokat, az NB II-es góllövőlista vezetője. Az 1975—1976-os bajnoki évben is csak egy hajszállal maradt le a gólkirály címről.

Huszonhárom gólt rúgott jobbszélről...

Meglep, amikor kedvenc posztjaként a balszélt jelöli meg.

— *A Kossuthban jobbszélsőre volt inkább szükség. Nincs probléma, mert mindkét lábammal elég jól rúgok.*

Pogány László pályafutása a Leninvárosi MTK-ból indult el 1964-ben, 10 éves korában. Innen került be nyolcszor a magyar ifjúsági válogatottba, és figyelt fel játékára a Ferencváros.

1972-ben egy év kivárás után gyermekkori álmainak csapatához került. Üllői út, zöld-fehér mez...

A válogatott játékosokkal felvonuló Fradi-csatársorba egyszer sem tudott bekerülni bajnoki mérkőzésen. 20 percet játszott összesen az egyben, csereként egy nemzetközi találkozón.

— *Nyomasztott a sok jó játékos, de az az igazság, hogy nem is ment valami jól a játék.*

1975-ben behívták katonának. A szentendrei csapathoz került. Itt aztán egy csapásra megváltozott minden.

Állandó kezdőember lett. A bizalmat meghálálta. Remek játékkal, pompás gólokkal. Az ellenfelek taktikájában elsőként szerepelt Pogány semlegesítésének a terve. Hiába mesterkedtek az edzők, hiába álltak rá szorosan a hátvédek, alig múlt el mérkőzés Pogány-gól nélkül.

Lassan közeledik a leszerelés ideje. Februárban Laci leveti az „angyalbőrt". Jogos a kérdés, mi lesz ezután?

— *Fülembe jutottak olyan hírek, hogy a Ferencváros visszavár. Dalnoki Jenő is üzent, hogy számít rám.*

— A Ferencváros jobbszélsője a válogatott Pusztai...

— *Tudom, hogy Pusztai nagy erőssége a Fradinak. Az ő gyorsaságára épül a támadójátékuk. Nehéz lenne őt kiszorítani. Mindenesetre felveszem a versenyt. Úgy érzem, hogyha megkapom a bizalmat, akkor nem maradok adós a jó játékkal. NB I-es játékos akarok lenni mindenképpen. Nem szeretnék a tartalékban játszani, de gondolom, ezek a kérdések hamarosan eldőlnek.*

Vérbeli jobbszélső hiánycikk az élvonalban. Pogányban megtalálhatók a jó szélső erényei. Jól cselez, kis helyen is könnyen fordul, gólratörő. Fejelési képességét kellene talán fejleszteni.

Edzője, *Budai* László az aranycsapat jobbszélsője volt. Van tehát példakép.

— *Nem láttam játszani Laci bácsit, de sokat hallottam róla. A maiak közül Zámbó játéka tetszik. Nagy taktikus.*

Nem születtem grófnak

Meghalt a király, éljen a király!

Az 1975—76-os bajnoki idény vé-

gén szomorúan vették tudomásul a budafoki szurkolók, hogy gólkirályuk, *Jakab*, Tatabányára távozott.

A gólerős budafoki csatár utáni búslakodás azonban nem sokáig tartott. A csatársor közepén feltűnt egy magas, hosszú hajú szőke fiú, aki elődjéhez hasonlóan szorgalmasan gyártotta a gólokat.

Esterházy Márton rövid idő alatt belopta magát a budafoki szívekbe.

Esterházy Márton

Ma már ő a Budafoki MTE egyik kulcsembere.

Az üstökösként feltűnt csatár gyors karriert csinált, pedig négy évvel ezelőtt tizenhat évesen, szögre akasztotta a futballcipőt.

A KSI-ben kezdte a labdarúgást 1966-ban. 1972-ig játszott a sportiskolásoknál. Amikor kitanulta a labdarúgó „szakmát", hirtelen eldobta a „szakmunkás-bizonyítványt".

— *Két évig még a labdarúgópálya felé se néztem. Akkor a sok utazás — lakásomtól a pályáig — nagyon kifárasztott. Nem csinálom tovább — határoztam el. Ma már tudom, hogy ez nagy könnyelműség volt. Az a két év sokat jelentett.*

1974-ben a foci nagyon hiányzott. Ellátogatott a helyi Csillaghegyi MTE-hez. Jól ment a játék, felfigyelt rá a III. kerületi TTVE. 1975 nyarán már az ő játékosuk volt. Tíz mérkőzésen kapott helyet a csapatban, ezalatt 21 gólt „termelt".

A huszonegy nyerőszám!

Az ügyes óbudai fiúnak híre ment. Jöttek az NB I-es intézők megnézni a játékost. Hívta az MTK, a Bp. Honvéd és a Vasas is.

— *Egy hajszálon múlt, hogy aláírtam a Vasasnak. Nagyon jólesett, hogy megkerestek az NB I-es nagycsapatok.*

— *Be kellett azonban látnom, kevés mérkőzést játszottam még ahhoz, hogy belevágjak az élvonalba. Így Mészöly Kálmán hívó szavának engedtem és Budafokra költöztem.*

— Nem bánta meg, hogy kihagyta a lehetőséget?

— *Nekem most az NB II-ben kell bizonyítanom. Ha úgy megy a foci, ahogy szeretném, akkor úgyis újra megkeresnek. Egy év mindenképpen jó az NB II-ben. Itt igazán meg lehet edződni.*

— Az NB II-ből nem tartja elképzelhetőnek valamelyik válogatottba való meghívását?

— *Nálunk Magyarországon ez ritka dolog. A legjobb NB II-söket elviszik az első osztályba.*

— Mit tart erényének?

— *Az NB III-ban kifejezetten éreztem a gyorsaságom előnyeit. A másodosztályban már kevésbé. Elég ruganyos vagyok, így sok gólt érek el fejesből.*

— Ki a legjobb magyar középcsatár?

— *Törőcsik.*

— Az Esterházy főnemesi névnek számított a múltban...

— *Nagyapám, gróf Esterházy Móric 1917-ben miniszterelnök is volt. Én már nem születtem grófnak...*

Esterházy Márton, azonban nem mentes a főúri allűröktől.

Király szeretne lenni...

Gólkirály.

Kemény György

Pogány László

Gól vagy nem?

Egész héten át zuhogott az eső, de ez nem akadályozhatta a bajnoki forduló megtartását Angliában, ahol hozzászoktak a csúszós talajhoz, a sárdagasztáshoz. Az egyik alsóosztályú amatőr mérkőzésen nehezen birkóztak a játékosok a szinte irreális körülményekkel. Sokáig 0:0-ra állt a találkozó, mígnem a vendégek középcsatárja „elkorcsolyázott" a bukdácsoló középhátvéd mellett, majd kissé kisodródva — a kapust is elfektetve — maradék erejével az üres kapura gurította a labdát.

A kerek bőr akadálytalanul tartott mind jobban lassuló tempóban a védtelenül hagyott háló felé, amikor drámai pillanat következett. A kapu mögül beszaladt egy rendező, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy megállítsa a gólba tartó labdát. Igen ám, de nagy igyekezetében elcsúszott és úgy találta el, hogy az fokozódó sebességgel haladt át a gólvonalon... Minden szem a játékvezetőre meredt, aki kettőt fújt a sípjába — gólt ítélt!

A vita a pályán kezdődött és a különböző labdarúgó fórumokon még ma is tart. A pályaválasztó egyesület illetékesei kijelentették, hogy játékvezetői labdával kellett volna folytatni a mérkőzést, s még arra is hivatkoznak, hogy a már alig guruló labda a gólvonal előtt elakadt volna a sárban, ha a rendező bele nem rúg... A játékvezető írásos vallomása viszont azt rögzíti, hogy „a játéktérre beszaladó személy nem ért hozzá a labdához". Balszerencséje a bírónak, hogy egy helyi amatőr filmes másképpen rögzítette az eseményt!

A lassan tengeri kígyóvá duzzadt ügyben még bizonyára sokáig várat magára a végleges és megnyugtató (?) döntés!

A csillagok útján

Cruyff, Beckenbauer, Gerd Müller, Mazzola, Fachetti, Gadocha...

E nevek hallatára felderült a szurkoló tekintete, a világ bármely sarkában is imádta kedvenc sportját, hiszen a hatvanas-hetvenes évek e nagy egyéniségei felejthetetlen élményeket szereztek játékukkal.

Cruyff, Beckenbauer, Gerd Müller, Mazzola, Facchetti, Gadocha...

Egyikük-másikuk még mindig megdobogtatja a szíveket. Még mindig összeverődnek a hálás tenyerek egy-egy pompás akciójuk, góljuk, szerelésük, beadásuk, indításuk nyomán. De olykor már — a mérkőzések legforróbb pillanataiban is arra gondolunk, hogy nincsen olyan csillag, amelynek egyszer ne kezdjen halványodni a fénye. Még Beckenbaueré is, aki az év aranylabdás játékosa lett.

Igen, ezek a nagy nevek is arra figyelmeztetnek — hiszen volt egyszer egy *Bozsik*, egy *Pelé*, egy *Di Stefano*, egy *Eusebio* is —, hogy a *ma* — holnapra *tegnappá* válik. Akit tehát nemcsak a jelen és a múlt érdekel, az tanulja meg az új csillagok nevét, mert holnapután már azok sziporkáznak. Igen, mert a futballban is mindig a születő új a fontos, de az is igaz, hogy a múlt szép és örök.

Rocheteau, Dieter Müller, Panenka, Kipiani, Graziani...

Gyakorolni kell, mert érdemes ezeket a francia, német, szláv, olasz neveket jól megtanulni. És a többit is, amelyeket itt most nem sorolunk fel — akadnak közöttük *magyar* nevek is! —, hiszen tucatjával szerepelnek máris bajnokcsapatok, válogatott együttesek összeállításában. Ők azok, akikről azt tartják a labdarúgás értői, különböző nemzetiségű szurkolói, hogy meghatározói lehetnek a közeljövő labdarúgásának Európában.

Mutassunk be néhányat közülük pár jellemző mondattal.

Kipiani

Vigyázat! Ismét egy Müller!

Amikor Gerd *Müller*, a Bayern München zseniális középcsatára bejelentette, hogy nem kíván többé az NSZK válogatott csapatában játszani, bizony sokan feltették a kérdést, kit fog a helyére állítani a szövetségi kapitány?

— *Müller utóda Müller lesz* — jelentette ki Helmut *Schön*, majd hozzátette: — *a különbség csak annyi, hogy Gerd ment, Dieter jött.*

Ám a kérdést tovább szőtték a német szurkolók: „Csak egy névnyi a különbség?"

A kérdés teljesen jogos, hiszen Gerd világklasszis, olyan egyéniség, akit nem lehet pótolni. Ennek a középcsatárnak egyetlen olyan erénye volt, amivel ebben az évtizedben talán senki nem rendelkezett a futballvilágban: hallatlan érzéke volt a helyzetbe kerüléshez és ennek nyomán a gólszerzéshez.

Az utód, a 22 éves Dieter *Müller*, az 1. FC Köln középcsatára egészen más típus. Kitűnő alakú, magas játékos, remek érzéke van az összjátékhoz, gyors, keménykötésű fickó, akit az tesz vérbeli középcsatárrá, hogy igazi bombázó nemcsak lábbal, hanem fejjel is. A 30 éves Gerd Müllerrel szemben valóban övé a jövő —, ha tovább is olyan lelkesen és odaadóan készül a nagy csatákra, mint eddig. Azt mondják az NSZK-ban, hogy ez természetes, hiszen ott van a nyakán a nagy konkurrencia: Klaus *Fischer*, a Schalke 27 éves, Klaus *Toppmöller* az 1. FC Kaiserlautern 24 éves, és Horst *Hrubesch*, a Rot-Weiss Essen 25 éves középcsatára. S aki négyük közül nem figyel oda, az máris kiesik a „pikszisből". És Dieter Müller nem szeret kiesni... Ő úgy akarja folytatni, ahogyan azt az idei Európa Bajnokságon kezdte. Mint ismeretes a jugoszlávok 2:1 arányban vezettek, amikor Schön Dieter Müllert a második félidő 78. percében beküldte a pályára. Még két percet sem játszott a fiatal középcsatár, amikor sikerült kiegyenlítenie. A rendes játékidő 2:2 arányú döntetlennel végződött. A jugoszlávok nagyon vigyáztak az új fiúra, de nem tudták megakadályozni, hogy a 115. és a 119. percben újabb gólokat lőjjön, s ezzel biztosítsa az NSZK döntőbe kerülését.

— *Jól kezdi ez a Dieter. Mindjárt mesterhármassal próbálja feledtetni Gerd Müllert* — mondta egy NSZK-beli újságíró a meccs után. — *Csak aztán a folytatás is ilyen legyen.*

Hát a folytatás nem volt egészen ilyen. De hol van az előírva, hogy egy fiatal válogatottnak az aranyéremért folyó küzdelemben is három gólt kell elérnie? Ilyen előírás nincs. Dieter a döntőben csupán egy gólt rúgott, s ezzel megtette a magáét.

A mérkőzés után azt mondták a szurkolók: nem *Hoeness*re kellett volna bízni a büntetőrúgást, mert ő rosszul játszott. Ha Dieter Müllert jelöli ki a szövetségi kapitány, ő biztosan berúgta volna.

D. Müller

— *Nagyon szerettem volna bajnoki aranyéremmel hazaérkezni Kölnbe, de nem vagyok elkeseredett, hiszen van még időm bőven. Lehetek még Európa-, sőt világbajnok is. Akkor lennék a legboldogabb, ha ezeknek az érmeknek a sorsa nem tizenegyesekkel, hanem mondjuk egy-egy Dieter Müller góllal dőlne el* — mondotta, amikor hazaérkezett.

A legjobb grúz csatár

A *Dinamo Tbiliszi* csapata évek óta komoly szerepet játszik a szovjet labdarúgó-bajnokságban, s ismerik nevét a nemzetközi porondon is. Ennek az együttesnek a legjobb csatárjátékosa *Kipiani*, a nyurga, 25 éves labdarúgó. Értékét mi sem jelzi jobban, mint az, hogy amikor a szovjet válogatott még szinte teljesen a *Dinamo Kijev* együttesére épült, *Kipiani* egyike volt azon keveseknek, akik a keretben helyet kaptak Blohinék mellett.

Kipiani a szovjet válogatott tagjaként teljesen meghódította a franciákat. Különösen szellemes, gyorsan végrehajtott cselei, indításai és keresztlabdái tetszettek, amelyekkel a

támadások súlypontját egyik pillanatról a másikra, meglepetésszerűen helyezte át. „Ez az a játékos, aki valóban fejjel játszik, akinek nagyszerű gondolatai vannak a küzdelem sodrában."

Kipianit a szovjet bajnokságban is nagyon ravasz fiúnak ismerik, aki — ha elemében van — képes úgy megkeverni az ellenfeleit, hogy azok azt sem tudják merre fussanak. Legfőbb hibájának azt tartják, hogy hangulatjátékos, s erősen befolyásolja összteljesítményét az első percekben elért siker, illetve balsiker.

Azt mondják róla, hogy végtelenül gyors tud lenni cselsorozat közben, amit odahaza nem is tartanak feltűnőnek, hiszen a nagy szovjetországban közismert a táncos lábú grúzok gyors mozgása. Érdekes, hogy amikor nyáron itt járt az Európa-bajnokságot nyert szovjet utánpótlás válogatottal, éppen a lassúsága volt feltűnő. Ezt szóvá is tettük neki, mire ő így válaszolt: „Ezt én is észrevettem. Nem tudom miért, valahogy nagyon fáradtnak éreztem magam. Majd a visszavágón kipótolom"

Nem váltotta be a szavát: a visszavágón nem játszott, nélküle is elvesztettük a meccset.

A torinói gólgyár beltagja

A nagy olasz csatárok lehanyatlása után, úgy látszik, új szakasz kezdődik Itáliában. Egyre kevesebb szó esik *Mazzoláról*, *Riváról*, *Anastásiról* s a többiekről, viszont annál többet beszélnek két torinói csatárról. *Graziani* és *Pulici* már a kedvencek közé küzdötte fel magát, s népszerűségük ugrásszerűen emelkedik. És egyre többen figyelnek fel *Pruzzo*-ra a Genova csatárára, aki jövőre már a Juventus csapatát fogja erősíteni.

Itt most csak az egyikükről, Grazianiról, a középcsatárról ejtünk néhány szót. Az olasz újságíróktól tudjuk, ha manapság Olaszországban együtt emlegeti valaki Graziani és Pulici nevét, akkor egyszerűen rávágják: *„No igen, a torinói gólgyárról van szó..."* Ők ketten az elkövetői ugyanis a legtöbb olasz gólnak.

Hogyan is játszik Graziani, ez az eredetileg jobbszélsőnek készült fiú, aki amikorra kitanulta a szélsőmesterség minden csínját-bínját, egyik napról a másikra olyan centerré vált, akinek ma egyszerűen nincs vetélytársa.

Arra a kérdésre, hogy milyen középcsatár is ez a fiú, az olasz labdarúgás egy nagy értője így felelt:

— Ez a Graziani tulajdonképpen különlegesség, mert az elmúlt 50 esztendő egyetlen nagy olasz középcsatárára sem hasonlít, sem alakra, sem játékfelfogásra. Ha azonban belemélyed az ember a játéka elemzésébe, akkor az elemek, az összetevők közül ezéből, azéból is felfedez valamicskét, egyénisége azonban az egészet eggyé varázsolja. Nem tank és mégis van benne valami imponáló keménység és határozottság; nem versenyezhet a széllel, de semmiről sem marad le, sőt gyorsabban odaér, amikor kell, bárki másnál; technikájánál láttunk már sokkal kifinomultabbat, de mégis azt teszi a labdával, amit akar, amit a legokosabb tenni; góljai nem a leglátványosabbak, de ugyanúgy a hálóba kerülnek, mint a bombák; nem tesz egy lépést sem feleslegesen, de a 90 perc alatt egy pillanatra sem áll meg; nemcsak jó labdákat ad önzetlenül, hanem sokat kap is, mert labda nélkül senki nem tud úgy játszani, mint ő, tehát mindig megjátszható.

Grazianitól, az új olasz csillagtól azt várják, hogy vele megújuljon az azzurrik támadójátéka, s ismét az eredményes itáliai labdarúgásé legyen a szó.

Egy 29 éves

Cruyff ennek a korszaknak legnagyobb játékosa — mondották nem is olyan régen a hollandok, s ezzel nagyon sokan egyetértettek a világon. Cruyff-ot végtelen szeretet és megbecsülés vette körül hazájában — meg is érdemelte mindezt, mert nemcsak tudását, hanem szívét-lelkét is beleadta a játékba. Aztán egyszer csak gondolt egyet, s már nem állt ellen a pénz csábításának, Barcelonába tette át trónszékét.

S ha azóta meghívták a holland válogatottba, jött ugyan, de már egy más Cruyff öltötte magára Hollandia mezét. S már olyan megjegyzései is voltak, mintha nem lenne túlságosan kifizetődő dolog a válogatottban szerepelni.

Nem véletlen, hogy újabban a hollandusok már mást szeretnek úgy, mint azelőtt Cruyff-ot. Ez a fiú Robby *Rensenbrink*, aki évek hosszú sora óta a holland sikerek egyik főrészese. Pedig Robby is idegenlégiós, de ő más, ő lélekben az maradt, aki még akkor volt, amikor a DSV Amsterdam csapatát erősítette.

Ezért van az, hogy a honfitársak a belga Anderlechtnek szurkolnak, annak a csapatnak, amelynek kimagasló eredményei nagyrészt attól függenek, mi történik a bal szélen? A balszélső pedig nem más 1971 óta, mint Robby Rensenbrink, ez a hatalmas termetű, 180 centiméter magas, 72 kg súlyú labdarúgó, ez a bátor, a testi erejét jól kihasználó fiú, aki a helyzeteket nemcsak létrehozza pompás felismerőképességével, hanem ki is használja azokat.

Amidőn néhány héttel ezelőtt a szuperkupa döntőjében az Anderlecht, ez a pompás belga együttes tanári módon törölte le a tábláról a Bayern München nevét, nem véletlen, hogy a holland szurkolók ezzel keltek fel a képernyő elől: „Győztünk!..." Mert a belga siker egy kicsit holland siker is, hiszen Robby volt a mezőny legjobbja. Az a Robby, akinek — kijelentése szerint — egyetlen hobbyja van — a foci!

Graziani

Rensenbrink

Melyik dicsőbb, melyik nagyobb?

Nem kétséges, hogy a labdarúgás sava-borsa a gól. Ezt lesik a játékostársak csakúgy, mint a szakvezetők és a szurkolók a pályán, vagy a rádió hallgatói és a televízió képernyőinek lesői, nem is ritkán milliós számban.

Természetes tehát, hogy minden korszakban azok voltak a legnépszerűbb játékosok, akik egy-egy bajnoki évad során a legtöbbször juttatták a labdát az ellenfél hálójába.

A népkedvenceknek kijáró címeket és rangokat a lelátók szürke tömege adta, akárcsak a beceneveket javarészét. Így lett „Tanár úr" annakidején Károly Jenő, majd Lázár Gyula, s így vált gólkirállyá a bajnokság befejezése után a gólgyáros csatár.

Hazánkban 1901-ben játszottak a csapatok először a bajnoki pontokért. Azóta tartják nyilván minden évadban a legeredményesebb góllövőket, vagyis a gólkirályokat. A régi nagy nevekre való visszaemlékezéssel vessünk egy pillantást erre az érdekes névsorra. (A felsorolásban: évszám, név, egyesület, a gólok száma.)

1901 Manno Miltiades BTC 17
1902 Manno Miltiades BTC 10
1903 Károly Jenő MTK 15
1904 Pokorny József FTC 12
1905 Károly Jenő MTK 23
1906/7 Kelemen Béla MAC 21
1907/8 Vangel Gyula MAC 21
1908/9 Schlosser Imre FTC 20
1909/10 Schlosser Imre FTC 26
1910/11 Schlosser Imre FTC 45

1911/12 Schlosser Imre FTC 40
1912/13 Schlosser Imre FTC 44
1913/14 Schlosser Imre FTC 36
1916/17 Schlosser Imre MTK 38
1917/18 Schaffer Alfréd MTK 42
1918/19 Schaffer Alfréd MTK 41
1919/20 Orth György MTK 28
1920/21 Orth György MTK 21
1921/22 Orth György MTK 26
1922/23 Priboj István UTE 25
1923/24 Jeszmás József UTE 15
1924/25 Molnár György MTK 21
1925/26 Takács II. József Vasas 29
1926/27 Horváth László III. TVE 14
1927/28 Takács II. József Ferencv. 31
1928/29 Takács II. József Ferencv. 41
1929/30 Takács II. József Ferencv. 40
1930/31 Vincze Jenő Bocskai FC 20
1931/32 Takács József Ferencv. 42
1932/33 Jávor Pál Újpest FC 31
1933/34 Toldi Géza Ferencv. FC 27
1934/35 Cseh II. László Hungária 23
1935/36 Sárosi György dr. Ferencv. 36
1936/37 Cseh II. László Hungária 36
1937/38 Zsengellér Gyula Újpest FC 31
1938/39 Zsengellér Gyula Újpest FC 56
1939/40 Sárosi György dr. Ferencv. FC 23
1940/41 Sárosi György dr. Ferencv. FC 29
1941/42 Kalmár György Szeged FC 35
1942/43 Zsengellér Gyula Újpest FC 26, Jenőfi Jenő Vasas FC 26
1943/44 Zsengellér Gyula Újpest FC 33
1945 Zsengellér Gyula UTE 36
1945/46 Deák Ferenc Szentlőrinci AC 66
1946/47 Deák Ferenc Szentlőrinci AC 48
1947/48 Puskás Ferenc KAC 50
1948/49 Deák Ferenc FTC 59
1949/50 Puskás Ferenc Bp. Honvéd SE 31
1950 ősz Puskás Ferenc Bp. Honvéd SE 25
1951 Kocsis Sándor Bp. Honvéd SE 30
1952 Kocsis Sándor Bp. Honvéd SE 36
1953 Puskás Ferenc Bp. Honvéd SE 27
1954 Kocsis Sándor Bp. Honvéd SE 33
1955 Czibor Zoltán Bp. Honvéd SE 20
Machos Ferenc Bp. Honvéd SE 20
1957 tavasz Szilágyi I. Gyula Vasas 17
1957/58 Friedmanszky Zoltán FTC 16, Molnár János MTK 16
1958/59 Kisuzcky Róbert Csepel 15, Monostori II. Tivadar Dorog 15, Tichy Lajos Bp. Honvéd SE 15
1959/60 Albert Flórián FTC 27
1960/61 Albert Flórián FTC 21, Tichy Lajos Bp. Honv. SE 21

Orth

Háromnegyed évszázad gólkirályai

1961/62 Tichy Lajos Bp. Honv. SE 23
1962/63 Bene Ferenc Ú. Dózsa 23
1963 ősz Tichy Lajos Bp. Honv. SE 13
1964 Tichy Lajos Bp. Honv. SE 28
1965 Albert Flórián FTC 27
1966 Farkas János Vasas 25
1967 Dunai II. Antal Ú. Dózsa 36
1968 Dunai II. Antal Ú. Dózsa 31
1969 Bene Ferenc Ú. Dózsa 27
1970 tavasz Dunai II. Antal Ú. Dózsa 14
1970/71 Kozma Mihály Bp. Honv. SE 25
1971/72 Bene Ferenc Ú. Dózsa 29
1972/73 Bene Ferenc Ú. Dózsa 23
1973/74 Kozma Mihály Bp. Honv. SE 27
1974/75 Bene Ferenc Ú. Dózsa 20
1975/76 Fazekas László Ú. Dózsa 19

Ki hányszor volt gólkirály?

A „trónon" ha megszakítással is, Schlosser Imre ült legtovább, mintegy 8 éven át. Takács II, Zsengellér és Tichy 5 évig „uralkodott".

Schlosser Imre FTC és MTK alkalommal	**8**
Takács II. József Vasas és Ferencváros FC	**5**
Tichy Lajos Bp. Honvéd SE	**5**
Zsengellér Gyula Újpest FC és UTE	**5**

Takács II József

Bene Ferenc Ú. Dózsa	4
Puskás Ferenc KAC és Bp. Honvéd SE	4
Schaffer Alfréd MTK	4
Sárosi György dr. Ferencváros FC	4
Albert Flórián FTC	3
Deák Ferenc Szentlőrinci AC és FTC	3
Dunai II. Antal Ú. Dózsa	3
Kocsis Sándor Bp. Honvéd SE	3
Kozma Mihály Bp. Honvéd SE	3
Orth György MTK	3

A legeredményesebb gólkirályok

Deák Ferenc	66
Zsengellér Gyula	56
Puskás Ferenc	50
Schlosser Imre	45
Schaffer Alfréd	42
Takács II. József	42
Cseh II. László	36
Dunai II. Antal	36
Kocsis Sándor	36
Sárosi György dr.	36

Deák

A gólkirályok mérkőzésenkénti átlaga

A valós sorrendet a mérkőzésenkénti átlagok adják meg, hiszen a bajnokságokban szereplő csapatok létszáma sokszor változott. Eszerint Zsengellér Gyula az abszolút győztes, mérkőzésenkénti 2,153-as átlagával.

Zsengellér Gyula	1938/39	56 gól	14 csapat	2,153 átlag
Deák Ferenc	1948/49	59	16	1,966
Schaffer Alfréd	1917/18	42	12	1,909
Takács II József	1931/32	42	12	1,909
Takács II József	1928/29	41	12	1,863
Deák Ferenc	1945/46	66	28	1,833
Takács II József	1929/30	40	12	1,818
Schlosser Imre	1916/17	38	12	1,727

Albert

Nagy nevek, akiknek fejére nem került fel a korona

Végezetül vegyük számba azokat a gólgyárosokat, akik bár ragyogó játékosok voltak, mégsem tudtak gólkirályokká lenni. Szinte hihetetlen, olyan neveket találunk közöttük, mint Avar, Bodnár Sándor, Bodola, Göröcs, Hidegkúti Nándor(!), Hires Ferenc, Kiszely, Konrád II, Kalmár Jenő, Koródy, Kubala, Marosvári, Opata, Pataky, Palotás Péter, Tóth-Potya István, Turay I József

KÉPESSY JÓZSEF

Zsengellér bombagólt lő Szabó Antalnak egy régi Újpest—Hungária rangadón

Dunai II

Rabszolga-e a labdarúgó vagy sem?

A „császár" félórás késéssel érkezett: Franz Beckenbauer edzője, Dettmar Cramer és csapattársa Karl-Heinz Rumenigge kíséretében bevonult a herzogenaurachi Adidas-szálló különtermébe. Megkezdődhetett a nyugatnémet Bundesliga sportszimpoziona a labdarúgás időszerű kérdéseiről.

A történet azonban jóval korábban kezdődött: az NSZK pályáin és öltözőiben, a mérkőzések utáni sajtóértekezleteken és a kiskocsmákban, hol a szurkolók „újrajátsszák" a hétvégi fordulók mérkőzéseit. A téma: emberkereskedelem a labdarúgásban. Meghökkentő, botrányt kiváltó nyilatkozatok adják a hangszerelést. Breitner szerint „a futballisták nem szabadok". Kappelman: „aranyláncokban vergődő rabszolgák vagyunk".

A vádakra válaszolni kell: az NSZK-beli profi-labdarúgóvilág tehát felvonultatja ászait, hogy bebizonyítsa ország-világ előtt,

semmi baj

a hivatásos labdarúgókkal, nem érheti szó a játékosok adásvételére berendezkedett kis és nagy klubok házának elejét.

Wolfgang Overath, az 1. FC Köln ékessége: „amikor el akartam jönni a klubomtól, természetesnek tartottam; előbb keresek egy olyan új egyesületet, amelyről tudom, hogy hajlandó értem kifizetni a lelépést. Nekünk is, nekik is élni kell valamiből".

Klaus Fischer (Bayern München): „boldog vagyok, hogy ezt a foglalkozást választottam. A bajor erdőből — ahonnan származom — sohase jutottam volna különben napvilágra".

Ezek a nyilatkozatok azonban csak bemelegítő edzésnek számítottak a sportkonferencián. Mikrofon elé lépett Beckenbauer és keresetlen szavakkal adott hálát a sorsnak, amiért labdarúgó-képességekkel áldotta meg. Olyan pompás világnak tüntette fel a zöld gyepet és vidékét, amelynek — szavai szerint — szinte nem is lehetnek árnyoldalai

A játékosok szócsatája mögött természetesen komoly indulatok és érdekek húzódnak. A nagy egyesületek vezetői hallani sem akarnak arról, hogy játékosaik esetleg az eddiginél több joggal és szabadsággal rendelkezzenek. (Wilhelm Neudecker, a Bayern elnöke: „az NSZK lakosságának 95 százaléka boldogságban úszna, ha cserélhetne ezekkel a fiúkkal és magára rakhatná azokat a bizonyos aranyláncokat".) Az pedig egyenesen káromkodásnak hatott, amikor a Bundesliga menedzservilágának egyik fenegyereke, Peter Krohn dr., a Hamburger SV főnöke emelkedett szólásra. Nem kevesebbet javasolt, mint hogy az élvonalbeli klubok nyíltan vallják be: nem sport, hanem szórakoztatóipar amit csinálnak, alakuljanak át szabályos gazdasági vállalkozássá, részvénytársasággá, alap- és forgótőkével, szabályos játékosbörzével. „Olyanok vagyunk, mint a hamburgi operaház. Az énekesztárok ott együtt sírnak-nevetnek a gazdasági igazgatósággal. Nem látom be, miért ne lehetne a mi játékosainkat anyagilag — akár részvényesként —

függővé tenni

az egyesület sikerétől vagy kudarcától."

A legélesebben a Bayern München nagyhatalmú elnöke, Neudecker tiltakozott. A beavatottak tudták miért: a bajor szuperklub 1972 és 1974 között kerek nyolcmillió márka nyereséget könyvelhetett el, ennek egy részét ingatlanba fektette. Igaz viszont, hogy pillanatnyilag negyedmillió márka adótartozásuk szerepel a „nagykönyvben". Neudecker úr érzékenysége tehát indokolt. Ha már saját kollégái is kiteregetik a titkot, honnan várjon támogatást.

Persze, a konferencia négy órája nemcsak a márkák és részvények jegyében telt el. Számos szakmai kérdés is terítékre került. Egyebek közt egy vád, amit a nyugatnémet sajtó az utóbbi időben élénken tárgyal: ki az úr a nagycsapatok házatáján a mérkőzés előtt és alatt — az edző, vagy a menedzser? Peter Krohn elmesélt egy történetet, amelyből világosan kiderült a válasz: „Az egyik idény elején Mönchengladbachba utazott a Hamburger SV. Annyira szerettek ott bennünket, hogy azt el sem lehet mondani. Nem csoda — egyik vereség a másikat követte, a hamburgiaknak szinte soha sem sikerült a hazaiak ellen győznie. Az öltözőben mérkőzés előtt megkérdezem az edzőt: hogyan akarja összeállítani a csapatot? Azt mondja, 4—3—3-at játszunk. Mire én: hiszen azt a gladbachiak már úgy ismerik, mint a tenyerüket. Inkább azt javaslom, csináljunk 4—4—2-t. Így is lett — és hosszú idő után először nyertünk. Kérdem én, most

kérjek bocsánatot,

amiért belekotnyeleskedtem az edző dolgába?"

A teremben nagy nevetés támadt, a feszültség feloldódott. A résztvevők rátérhettek a fontos „apróságokra". A jelenlevő játékosok egy része a stoplisellenőrzés miatt panaszkodott. Overath közölte, megalázónak tartja, hogy pályára lépés előtt, mint patkolásra váró lónak kell emelgetnie a lábait a közönség derültsége közepette. Ennél több bíráló megjegyzés a bírókról nem is hangzott el, sokkal inkább dicséret. Beckenbauer például leszögezte: az NSZK játékvezetői a legjobbak a világon. A bíráló szó azután Werner Treichelnek, a játékvezető szövetség elnökének szájából hangzott el. Mint beismerte, a játékvezetők az NSZK bajnokságában „sárgalázban" szenvednek, túlságosan gyakran nyúlnak a sárga laphoz. Felvetette, meg kellene gondolni, hogy amennyiben a játékvezető egy mérkőzésen három vagy öt „sárgát" kioszt, a következő fordulóban ne vezethessen a Bundesligában mérkőzést.

A napirendi pontok között szerepelt a technika, mint a játékvezető segítője. Az ötlet: legyenek

gól-kamerák

amelyek azonnal visszajátsszák a kapu mögött a jelenetet és a döntés vitás esetekben is egyértelmű lehet. A határozat: nincs értelme a bevezetésének, részben, mert akkor az alacsonyabb osztályú egyesületek is vérszemet kapnak, másrészt, mert a játékvezető nem rohangálhat állandóan a tévé elé mérkőzés közben.

Ahogy az idő haladt, úgy rövidültek a hozzászólások, a témák csak felvillantak, hogy újabbaknak adják át a helyüket.

Mire besötétedett, a herzogenaurachi találkozó résztvevői azzal a kellemes érzéssel álltak fel a fehér asztal mellől, hogy jól kibeszélhették magukat. A következő Bundesliga-fordulóban ismét találkoztak. De akkor már egy olyan szereplő is jelen volt „aki" a szimpozionon nem szerepelt a meghívottak névsorában: a labda.

Sándor István

Uli Hoeness, az NSZK válogatottja búsan ballag le a pályáról a Csehszlovákia elleni mérkőzés után

Bp. Honvéd—Vasas 2:1... Gujdár vetődve tisztáz, saját hátvédei segítségével az őszi idény egyik rangadóján

Bp. Honvéd—Videoton 1:0... A kispesti pályán vívott mérkőzésen Póczik lőtte az egyetlen gólt. Kovács László még spárgázva sem tud menteni

(MTI Foto, felvételei)

LABDARÚGÁS

A magyar labdarúgó válogatott őszi kerete

Álló sor, balról jobbra: Kárpáti Béla edző, Gujdár, Kereki, Nagy III, Bálint, Török, Kántor, Tóth J., Rab, Kovács L., Kovács Ferenc edző, Baróti Lajos szövetségi kapitány. Elöl: Pusztai, Nyilasi, Pintér, Fazekas, Törőcsik, Ebedli, Magyar, Váradi.

(MTI Fotó: Németh Ferenc felv.)

